

Закон о порезу на додату вредност

"Службени гласник РС", бр. [84/2004](#), [86/2004](#), [61/2005](#), [61/2007](#), [93/2012](#) (чл. 50-52 нису у пречишћеном тексту), [108/2013](#) (чл. 3 није у пречишћеном тексту), [68/2014](#) - други закон, [142/2014](#) (чл. 2 није у пречишћеном тексту), [83/2015](#) (чл. 34-38. нису у пречишћеном тексту), [108/2016](#), [113/2017](#) (чл. 9-15. нису у пречишћеном тексту), [30/2018](#), [72/2019](#), (чл. 11. није у пречишћеном тексту), [153/2020](#) (чл. 18. није у пречишћеном тексту) и [138/2022](#). Види: Усклађене динарске износе - [6/2014](#), [5/2015](#), [5/2016](#), [7/2017](#), [13/2018](#), [4/2019](#), [8/2020](#).

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уводи се порез на додату вредност (у даљем тексту: ПДВ) у Републици Србији (у даљем тексту: Република).

ПДВ је општи порез на потрошњу који се обрачунава и плаћа на испоруку добара и пружање услуга, у свим фазама производње и промета добара и услуга, као и на увоз добара, осим ако овим законом није друкчије прописано.

Члан 2.

Приход од ПДВ припада буџету Републике.

II. ПРЕДМЕТ ОПОРЕЗИВАЊА

Члан 3.

Предмет опорезивања ПДВ су:

- 1) испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности;
- 2) увоз добара у Републику.

Промет добара и услуга

Члан 4.

Промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом

није друкчије одређено.

Добрима се сматрају и вода, електрична енергија, гас и енергија за грејање, односно хлађење.

Прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и:

1) пренос права располагања на добрима уз накнаду на основу прописа или другог акта државног органа, органа територијалне аутономије или локалне самоуправе;

2) предаја добара на основу уговора о продаји са одложеним плаћањем којим је уговорено да се право располагања преноси најкасније отплатом последње рате;

2а) предаја добара на основу уговора о лизингу, односно закупу, закљученог на одређени период, за покретне или непокретне ствари, када ниједна од уговорних страна не може раскинути уговор ако се стране придржавају уговорних обавеза;

3) пренос добара од стране власника комисионару и од стране комисионара примаоцу;

4) испорука добара по уговору на основу којег се плаћа провизија при продаји;

5) пренос добара од стране власника консигнатуру и од консигнатора примаоцу добара;

6) испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима или другим споредним материјалима;

7) пренос права располагања на грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката;

7а) пренос власничког удела на грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката;

8) размена добара за друга добра или услуге.

Са прометом добара уз накнаду изједначава се:

1) узимање добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица;

2) сваки други промет добара без накнаде;

3) исказани расход (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије.

Узимање добара, односно сваки други промет добара из става 4. овог члана сматра се прометом добара уз накнаду под условом да се ПДВ обрачунат у претходној фази промета на та добра или њихове саставне делове може одбити у потпуности или сразмерно, независно од тога да ли је остварено право на одбитак претходног пореза.

Ако се уз испоруку добара врши споредна испорука добара или споредно пружање услуга, сматра се да је извршена једна испорука добара.

Споредном испоруком добара из става б. овог члана не сматра се пренос права располагања на:

1) грађевинском објекту или економски дељивој целини у оквиру грађевинског објекта која се сматра непокретношћу у смислу закона којим се уређује промет непокретности;

2) покретним стварима уз пренос права располагања на непокретности из тачке 1) овог става.

Код преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, испорука сваког добра у имовини која се преноси сматра се посебним прометом.

Код испоруке у низу једног истог добра, код које први испоручилац преноси право располагања непосредно последњем примаоцу добра, свака испорука добра у низу сматра се посебном испоруком.

Министар надлежан за послове финансија (у даљем тексту: министар) ближе уређује критеријуме на основу којих се одређује када се предаја добара на основу уговора о лизингу,

односно закупу сматра прометом добара из става 3. тачка 2а) овог члана, као и шта се сматра узимањем добара која су део пословне имовине пореског обвезника и сваким другим прометом без накнаде из става 4. овог члана.

Члан 5.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Промет услуга је и свако нечињење и трпљење.

Прометом услуга, у смислу овог закона, сматра се и:

- 1) пренос, уступање и давање на коришћење ауторских и сродних права, патената, лиценци, заштитних знакова, као и других права интелектуалне својине;
- 2) пружање услуга уз накнаду на основу прописа или другог акта државних органа, органа територијалне аутономије или локалне самоуправе;
- 3) предаја добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала наручиоца;
- 4) размена услуга за добра или услуге;
- 5) предаја јела и пића за конзумацију на лицу места;
- 6) - **брисана** -
- 7) уступање удела или права.

Са прометом услуга уз накнаду изједначава се:

- 1) употреба добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица, односно употреба добара у непословне сврхе пореског обвезника;
- 2) пружање услуга које порески обвезник изврши без накнаде за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица, односно друго пружање услуга без накнаде у непословне сврхе пореског обвезника.

Употреба добара из става 4. тачка 1) овог члана сматра се прометом услуга уз накнаду под условом да се ПДВ обрачунат у претходној фази промета на та добра може одбити у потпуности или сразмерно, независно од тога да ли је остварено право на одбитак претходног пореза.

Ако се уз услугу врши споредно пружање услуга или споредна испорука добара, сматра се да је пружена једна услуга.

Споредним пружањем услуга из става 6. овог члана не сматра се услуга изнајмљивања, односно давања на коришћење грађевинског објекта или економски дељиве целине у оквиру грађевинског објекта која се сматра непокретношћу у смислу закона којим се уређује промет непокретности.

Код преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, свака услуга која се пружа преносом имовине сматра се посебним прометом.

Министар ближе уређује шта се сматра употребом добара и пружањем услуга из става 4. овог члана.

Члан 6.

Сматра се да промет добара и услуга, у смислу овог закона, није извршен код:

1) преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, ако је стицалац порески обвезник или тим преносом постане порески обвезник и ако продужи да обавља исту делатност;

2) замене добара у гарантном року;

3) бесплатног давања пословних узорака у уобичајеним количинама за ту намену купцима или потенцијалним купцима, односно трећим лицима за потребе анализе на основу акта надлежног органа;

4) давања рекламног материјала и других поклона мање вредности, ако се дају повремено различитим лицима.

Делом имовине из става 1. тачка 1) овог члана сматра се целина којом се омогућава самостално обављање делатности стицаоца дела имовине.

Код преноса целокупне или дела имовине из става 1. тачка 1) овог члана сматра се да стицалац ступа на место преносиоца.

Преносилац имовине или дела имовине из става 1. тачка 1) овог члана дужан је да стицаоцу достави све податке који се односе на добра и услуге који чине имовину или део имовине чији је пренос извршен.

Ако у року од три године од дана извршеног преноса имовине или дела имовине у складу са ставом 1. тачка 1) овог члана престану услови из става 1. тачка 1) овог члана, стицалац имовине или дела имовине дужан је да обрачуна ПДВ за добра и услуге које је стекао тим преносом, а која на дан престанка услова чине његову имовину, на начин на који би преносилац имовине или дела имовине имао обавезу обрачунавања ПДВ да при преносу имовине или дела имовине нису били испуњени услови из става 1. тачка 1) овог члана.

Изузетно од става 5. овог члана, обавеза обрачунавања ПДВ не односи се на опрему и објекте за вршење делатности и улагања у објекте за вршење делатности за које постоји обавеза исправке одбитка претходног пореза у складу са овим законом.

Министар ближе уређује поступак замене добара у гарантном року, шта се сматра преносом целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, из става 1. тачка 1), као и шта се сматра уобичајеним количинама пословних узорака, рекламним материјалом и другим поклонима мање вредности из става 1. тач. 3) и 4) овог члана.

Члан 6а

Сматра се да, у смислу овог закона, промет добара и услуга који врши давалац концесије концесионару, односно концесионар даваоцу концесије у оквиру реализације уговора о јавно-приватном партнерству са елементима концесије, закљученог у складу са законом којим се уређују јавно-приватно партнерство и концесије, није извршен, ако су давалац концесије и концесионар обвезници ПДВ који би, у случају када би се тај промет сматрао извршеним, имали у потпуности право на одбитак претходног пореза у складу са овим законом.

Увоз добара

Члан 7.

Увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике.

Вредносни ваучери

Члан 7а

Вредносни ваучер, у смислу овог закона, је инструмент за који постоји обавеза да се прихвати као накнада или део накнаде за испоруку добара или пружање услуга, ако су добра која се испоручују, односно услуге које се пружају или идентитет потенцијалних испоручилаца тих добара, односно пружалаца тих услуга и услови употребе вредносног ваучера назначени на самом вредносном ваучеру или повезаној документацији (у даљем тексту: вредносни ваучер).

Вредносни ваучер може бити једнонаменски и вишенаменски.

Једнонаменским вредносним ваучером из става 2. овог члана сматра се вредносни ваучер за који су место испоруке добара, односно место пружања услуга на које се вредносни ваучер односи и износ ПДВ који се за промет тих добара, односно услуга обрачунава и плаћа у складу са овим законом познати у тренутку издавања вредносног ваучера.

Вишенаменски вредносни ваучер из става 2. овог члана је вредносни ваучер који није једнонаменски вредносни ваучер из става 3. овог члана.

Вредносни ваучер може бити у физичком или електронском облику.

Вредносним ваучером не сматра се инструмент који имаоцу даје право на попуст при набавци добара, односно услуга, а који не укључује право на набавку добара, односно услуга, као ни превозне карте, улазнице, поштанске марке и сл.

Члан 7б

Сваки пренос једнонаменског вредносног ваучера који изврши порески обвезник у своје име сматра се испоруком добара, односно пружањем услуга на које се вредносни ваучер односи. Стварна испорука добара или стварно пружање услуга у замену за једнонаменски вредносни ваучер, који је испоручилац прихватио као накнаду или део накнаде, не сматрају се независном трансакцијом.

Ако је пренос једнонаменског вредносног ваучера обавио порески обвезник у име другог пореског обвезника, тај пренос сматра се испоруком добара, односно пружањем услуга на које се вредносни ваучер односи, а које је извршио порески обвезник у чије име је извршен пренос једнонаменског ваучера.

Када стварни испоручилац добара, односно пружалац услуга и порески обвезник који је, делујући у своје име, издао једнонаменски вредносни ваучер, нису иста лица, сматра се да је стварни испоручилац добара, односно пружалац услуга извршио промет добара, односно услуга повезаних с тим вредносним ваучером пореском обвезнику који је издао једнонаменски вредносни ваучер.

Члан 7в

Стварна испорука добара, односно пружање услуга у замену за вишенаменски вредносни ваучер који је испоручилац добара, односно пружалац услуга прихватио као накнаду или део накнаде за тај промет опорезује се ПДВ у складу са овим законом, док сваки претходни пренос тог вишенаменског вредносног ваучера није предмет опорезивања ПДВ.

Ако пренос вишенаменског вредносног ваучера изврши порески обвезник који није порески обвезник који врши стварну испоруку добара, односно пружање услуга у складу са ставом 1. овог члана, сматра се да преносилац вишенаменског вредносног ваучера пружа услуге дистрибуције, рекламе или друге услуге које се опорезују ПДВ у складу са овим законом.

III. ПОРЕСКИ ОБВЕЗНИК, ПОРЕСКИ ДУЖНИК И ПОРЕСКИ ПУНОМОЋНИК

Порески обвезник

Члан 8.

Порески обвезник (у даљем тексту: обвезник) је лице, укључујући и лице које у Републици нема седиште, односно пребивалиште (у даљем тексту: страно лице), које самостално обавља промет добара и услуга, у оквиру обављања делатности.

Делатност из става 1. овог члана је трајна активност произвођача, трговца или пружаоца услуга у циљу остваривања прихода, укључујући и делатности експлоатације природних богатстава, пољопривреде, шумарства и самосталних занимања.

Сматра се да обвезник обавља делатност и када је врши у оквиру сталне пословне јединице.

Изузетно од става 3. овог члана, ако страно лице у Републици има сталну пословну јединицу, то страно лице обвезник је за промет који не врши његова стална пословна јединица.

Сталном пословном јединицом из ст. 3. и 4. овог члана сматра се организациони део правног лица који у складу са законом може да обавља делатност.

Обвезник је лице у чије име и за чији рачун се врши испорука добара или пружање услуга.

Обвезник је лице које врши испоруку добара, односно пружање услуга у своје име, а за рачун другог лица.

Обвезником се сматра и отворени инвестициони фонд, односно алтернативни инвестициони фонд, који нема својство правног лица, а који је уписан у одговарајући регистар у складу са законом.

Члан 9.

Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом, односно актом органа Републике, територијалне аутономије или локалне самоуправе у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе (у даљем тексту: Република, органи и правна лица), нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе.

Република, органи и правна лица обвезници су за промет добара и услуга из става 1. овог члана за који би изузимање од обавезе у смислу става 1. овог члана могло да доведе до нарушавања конкуренције, као и за промет добара и услуга изван делокруга органа, односно ван обављања послова државне управе или локалне самоуправе, а који су опорезиви у складу са овим законом. Сматра се да би изузимање од обавезе у смислу става 1. овог члана могло да доведе до нарушавања конкуренције, у смислу овог закона, ако промет добара и услуга из става 1. овог члана, осим Републике, органа и правних лица, врши и друго лице.

Порески дужник

Члан 10.

Порески дужник, у смислу овог закона, је:

1) обвезник који врши опорезиви промет добара и услуга, осим када обавезу плаћања ПДВ у складу са овим чланом има друго лице;

2) - брисана -

3) прималац добара и услуга, ако страном лице није обвезник ПДВ у Републици, независно од тога да ли у Републици има сталну пословну јединицу и да ли је та стална пословна јединица обвезник ПДВ у Републици;

4) лице које у рачуну или другом документу који служи као рачун (у даљем тексту: рачун) исказе ПДВ, а да за то није имало обавезу у складу са овим законом;

5) лице које увози добро.

Изузетно од става 1. тачка 1) овог члана, порески дужник је:

1) прималац добара или услуга, обвезник ПДВ, за промет секундарних сировина и услуга које су непосредно повезане са тим добрима, извршен од стране другог обвезника ПДВ;

2) прималац добара, обвезник ПДВ, за промет грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, укључујући и власничке уделе на тим добрима, извршен од стране другог обвезника ПДВ, у случају када је уговором на основу којег се врши промет тих добара предвиђено да ће се на тај промет обрачунати ПДВ у складу са овим законом;

3) прималац добара и услуга из области грађевинарства, обвезник ПДВ, односно лице из члана 9. став 1. овог закона, за промет извршен од стране обвезника ПДВ, ако је вредност тог промета већа од 500.000 динара, без ПДВ;

4) прималац електричне енергије и природног гаса који се испоручују преко преносне, транспортне и дистрибутивне мреже, обвезник ПДВ који је ова добра набавио ради даље продаје, за промет електричне енергије и природног гаса извршен од стране другог обвезника ПДВ;

5) прималац добара или услуга, обвезник ПДВ, за промет извршен од стране другог обвезника ПДВ, и то код промета:

(1) хипотековане непокретности код реализације хипотеке у складу са законом којим се уређује хипотека,

(2) предмета заложног права код реализације уговора о залози у складу са законом којим се уређује заложно право на покретним стварима,

(3) добара или услуга над којима се спроводи извршење у извршном поступку у складу са законом;

б) стицалац имовине или дела имовине чији је пренос извршен у складу са чланом 6. став 1. тачка 1) овог закона, после чијег преноса су престали услови из члана 6. став 1. тачка 1) овог закона.

За промет добара и услуга из става 2. овог члана, који се врши између обвезника ПДВ, правила за одређивање пореског дужника из става 2. овог члана примењују се искључиво ако је тај промет извршен између обвезника ПДВ евидентираних за обавезу плаћања ПДВ у складу са овим законом.

Изузетно од става 1. тачка 3) овог члана, када страном лице врши промет добара и услуга у Републици лицу које није обвезник ПДВ, осим лицу из члана 9. став 1. овог закона, а накнаду за тај промет добара и услуга у име и за рачун страног лица наплаћује обвезник ПДВ, порески дужник за тај промет је обвезник ПДВ који наплаћује накнаду.

Министар ближе уређује шта се сматра секундарним сировинама, услугама које су непосредно повезане са секундарним сировинама и добрима и услугама из области

грађевинарства из става 2. тач. 1) и 3) овог члана.

Порески пуномоћник

Члан 10а

Страно лице које у Републици врши промет добара и услуга за који постоји обавеза обрачунавања ПДВ, односно промет добара и услуга за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза у складу са овим законом дужно је да одреди пореског пуномоћника и да се евидентира за обавезу плаћања ПДВ, независно од износа тог промета у претходних 12 месеци, ако овим законом није друкчије уређено.

Страно лице које у Републици врши промет добара и услуга из става 1. овог члана искључиво обвезницима ПДВ, односно лицима из члана 9. став 1. овог закона, промет добара која су у поступку царинског складиштења у складу са царинским прописима, као и промет услуга превоза путника аутобусима за које се као основица за обрачунавање ПДВ утврђује просечна накнада превоза за сваки појединачни превоз, у складу са овим законом, није дужно да у Републици одреди пореског пуномоћника и да се евидентира за обавезу плаћања ПДВ.

Страно лице из става 1. овог члана може да одреди само једног пореског пуномоћника.

Порески пуномоћник страног лица може бити физичко лице, укључујући и предузетника, односно правно лице, које има пребивалиште, односно седиште у Републици, које је евидентирани обвезник ПДВ најмање 12 месеци пре подношења захтева за одобравање пореског пуномоћства, које на дан подношења захтева нема доспеле, а неплаћене обавезе за јавне приходе по основу обављања делатности које утврђује Пореска управа и којем је надлежни порески орган, на основу поднетог захтева за одобрење пореског пуномоћства уз који је приложена прописана документација (у даљем тексту: захтев за пореско пуномоћство), решењем одобрио пореско пуномоћство.

Порески пуномоћник страног лица не може бити стална пословна јединица тог страног лица.

Порески пуномоћник страног лица у име и за рачун тог страног лица обавља све послове у вези са испуњавањем обавеза и остваривањем права које страно лице у складу са овим законом има као обвезник ПДВ (подношење евиденционе пријаве, обрачунавање ПДВ, издавање рачуна, подношење пореских пријава, плаћање ПДВ и друго).

Надлежни порески орган неће издати одобрење за пореско пуномоћство лицу које је правоснажно осуђено за пореско кривично дело.

Надлежни порески орган укинуће одобрење за пореско пуномоћство лицу које је правоснажно осуђено за пореско кривично дело.

У случају укидања одобрења за пореско пуномоћство из става 8. овог члана, односно престанка пореског пуномоћства по другом основу, наступају све правне последице брисања из евиденције за ПДВ у смислу овог закона, осим ако страно лице у року од 15 дана од дана укидања одобрења за пореско пуномоћство, односно престанка пореског пуномоћства по другом основу, не одреди другог пуномоћника и у истом року тај пуномоћник не поднесе захтев за пореско пуномоћство надлежном пореском органу.

Ако надлежни порески орган не одобри пореско пуномоћство пуномоћнику из става 9. овог члана, наступају све правне последице из тог става.

У случају опозива, односно отказа пуномоћја, пореско пуномоћство престаје даном када је надлежни порески орган примио обавештење о опозиву, односно отказу пуномоћја, упућеног од стране лица чије је пуномоћство престало опозивом, односно отказом.

Порески пуномоћник страног лица солидарно одговара за све обавезе страног лица као обвезника ПДВ, укључујући и обавезе по основу брисања из евиденције за ПДВ, а нарочито за плаћање ПДВ, казни и камата у вези са дугом по основу ПДВ.

Акт за извршавање овог члана донеће министар.

IV. МЕСТО И ВРЕМЕ ПРОМЕТА ДОБАРА И УСЛУГА И НАСТАНАК ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ

Место промета добара

Члан 11.

Место промета добара је место:

1) у којем се добро налази у тренутку слања или превоза до примаоца или, по његовом налогу, до трећег лица, ако добро шаље или превози испоручилац, прималац или треће лице, по његовом налогу;

2) уградње или монтаже добра, ако се оно уграђује или монтира од стране испоручиоца или, по његовом налогу, од стране трећег лица;

3) у којем се добро налази у тренутку испоруке, ако се добро испоручује без отпреме, односно превоза;

4) у којем прималац електричне енергије, природног гаса и енергије за грејање, односно хлађење, чија се испорука врши преко преносне, транспортне и дистрибутивне мреже, а који је ова добра набавио ради даље продаје, има седиште или сталну пословну јединицу којима се добра испоручују;

5) пријема воде, електричне енергије, природног гаса и енергије за грејање, односно хлађење, за крајњу потрошњу.

У случају промета добара у оквиру комисионих или консигнационих послова, место промета добара од стране комисионара или консигнатора одређује се, у складу са ставом 1. овог члана, и за испоруку комисионару или консигнатору.

Изузетно од става 1. тачка 3) овог члана, ако се промет добара врши на броду, односно у летици или возу у току превоза путника, местом промета сматра се место поласка брода, летице или воза.

Ако се превоз путника врши у оба смера, повратна вожња сматра се посебним превозом.

Местом поласка из става 3. овог члана сматра се прво возним редом планирано место укрцавања путника.

Место промета услуга

Члан 12.

Овим чланом одређује се порески обвезник искључиво за сврху примене правила која се односе на одређивање места промета услуга.

Када услугу пружа лице које је обвезник ПДВ у складу са овим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга сматра се:

1) свако лице које обавља делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности;

2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе са седиштем у Републици;

3) страна правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, регистровани за плаћање пореза на потрошњу у држави у којој имају седиште.

Када услугу пружа страно лице које се није евидентирало за обавезу плаћања ПДВ у складу са овим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга сматра се:

1) свако лице које обавља делатност као трајну активност без обзира на циљ обављања те делатности;

2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе.

Ако се промет услуга врши пореском обвезнику, местом промета услуга сматра се место у којем прималац услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се промет услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем прималац услуга има седиште, односно место у којем прималац услуга има пребивалиште или боравиште.

Ако се промет услуга врши лицу које није порески обвезник, местом промета услуга сматра се место у којем пружалац услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се промет услуга врши из сталне пословне јединице која се не налази у месту у којем пружалац услуга има седиште, односно место у којем пружалац услуга има пребивалиште или боравиште.

Изузетно од ст. 4. и 5. овог члана, местом промета услуга:

1) у вези са непокретностима, укључујући и услуге посредовања код промета непокретности, сматра се место у којем се налази непокретност;

2) превоза лица, сматра се место где се обавља превоз, а ако се превоз обавља и у Републици и у иностранству, одредбе овог закона примењују се само на део превоза извршен у Републици;

3) превоза добара која се пружа лицу које није порески обвезник, сматра се место где се обавља превоз, а ако се превоз обавља и у Републици и у иностранству, одредбе овог закона примењују се само на део превоза извршен у Републици;

4) сматра се место где су услуге стварно пружене, ако се ради о:

(1) услугама које се односе на присуствовање културним, уметничким, спортским, научним, образовним, забавним или сличним догађајима (сајмови, изложбе и др.), укључујући и помоћне услуге у вези са присуствовањем тим догађајима;

(2) услугама организатора догађаја из подтачке (1) ове тачке, пружених лицу које није порески обвезник;

(3) помоћним услугама у вези са превозом, као што су утовар, истовар, претовар и слично, пружених лицу које није порески обвезник;

(4) услугама процене покретних ствари, односно радова на покретним стварима пружених лицу које није порески обвезник;

(5) услугама предаје јела и пића за конзумацију на лицу места;

5) изнајмљивања превозних средстава на краћи временски период, сматра се место у којем се превозно средство стварно ставља на коришћење примаоцу услуге;

6) изнајмљивања превозних средстава, осим из тачке 5) овог става, пружених лицу које није порески обвезник, сматра се место у којем то лице има седиште, пребивалиште или боравиште;

7) које се пружају лицу које није порески обвезник, сматра се место седишта, пребивалишта или боравишта примаоца услуга, ако се ради о услугама:

- (1) преноса, уступања и давања на коришћење ауторских и сродних права, права на патенте, лиценце, заштитне знакове и друга права интелектуалне својине;
 - (2) оглашавања;
 - (3) саветника, инжењера, адвоката, ревизора и сличних услуга, као и преводилаца за услуге превођења, укључујући и превођење у писаном облику;
 - (4) обраде података и уступања, односно давања информација, укључујући и информације о пословним поступцима и искуству;
 - (5) преузимања обавезе да се у потпуности или делимично одустане од обављања неке делатности или од коришћења неког права из ове тачке;
 - (6) банкарског и финансијског пословања и пословања у области осигурања, укључујући реосигурање, осим изнајмљивања сефова;
 - (7) стављања на располагање особља;
 - (8) изнајмљивања покретних ствари, осим превозних средстава;
 - (9) омогућавања приступа мрежи природног гаса, мрежи за пренос електричне енергије и мрежи за грејање, односно хлађење, транспорта и дистрибуције путем тих мрежа, као и других услуга које су непосредно повезане са тим услугама;
 - (10) телекомуникација;
 - (11) радијског и телевизијског емитовања;
 - (12) пружених електронским путем;
- 8) посредовања код промета добара или услуга која се пружа лицу које није порески обвезник, сматра се место у којем је извршен промет добара или услуга који је предмет посредовања.

Место промета услуге посредовања која се пружа пореском обвезнику, осим услуга посредовања из става 6. тачка 1) овог члана, одређује се у складу са ставом 4. овог члана.

Краћим временским периодом из става 6. тачка 5) овог члана сматра се непрекидни временски период који није дужи од 30 дана, а ако се ради о пловилима од 90 дана.

Изузетно од става 6. тачка 4) подтачка (5) овог члана, ако се услуге предаје јела и пића за конзумацију на лицу места фактички пружају на броду, односно у летилицы или возу у току превоза путника, местом промета сматра се место поласка брода, летилицы или воза.

Ако се превоз путника врши у оба смера, повратна вожња сматра се посебним превозом.

Местом поласка из става 9. овог члана сматра се прво возним редом планирано место укрцавања путника.

Ако пребивалиште и боравиште пружаоца, односно примаоца услуге нису у истом месту, место промета услуге одређује се према месту боравишта.

За промет услуга телекомуникација, радијског и телевизијског емитовања и услуга пружених електронским путем, местом седишта, сталне пословне јединице, пребивалишта или боравишта примаоца услуга сматра се место одређено на основу критеријума и претпоставки за одређивање места седишта, сталне пословне јединице, пребивалишта или боравишта примаоца тих услуга.

Министар ближе уређује шта се сматра услугама из става 6. тачка 1), тачка 4) подтачка (5), превозним средствима из тач. 5), 6) и тачка 7) подтачка (8), услугама из тачке 7) подтач. (10) и (12) овог члана, као и критеријум и претпоставке за одређивање места седишта, сталне пословне јединице, пребивалишта или боравишта примаоца услуга из става 13. овог члана, укључујући и начин њихове примене.

Место увоза добара

Члан 13.

Место увоза добара је место у којем је увезено добро унето у царинско подручје Републике.

Време промета добара

Члан 14.

Промет добара настаје даном:

1) отпочињања слања или превоза добара примаоцу или трећем лицу, по његовом налогу, ако добра шаље или превози испоручилац, прималац или треће лице, по њиховом налогу;

2) преузимања добара од стране примаоца у случају уградње или монтаже добара од стране испоручиоца или, по његовом налогу, трећег лица;

3) преноса права располагања на добрима примаоцу, ако се добро испоручује без отпреме, односно превоза;

4) читавања, односно на други начин утврђивања стања, у складу са законом, електричне енергије, природног гаса и енергије за грејање, односно хлађење, чија се испорука врши преко преносне, транспортне и дистрибутивне мреже, лицу из члана 11. став 1. тачка 4) овог закона, у циљу обрачуна испоруке;

5) читавања стања примљене воде, електричне енергије, природног гаса и енергије за грејање, односно хлађење, у циљу обрачуна потрошње.

У комисионим или консигнационим пословима, време испоруке добара од стране комисионара или консигнатора одређује се, у складу са ставом 1. овог члана и за испоруку комисионару или консигнатору.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана односе се и на делимичне испоруке.

Делимичне испоруке из става 3. овог члана постоје ако је за испоруку одређених делова економски дељиве испоруке посебно уговорена накнада.

Изузетно од става 1. тачка 4) овог члана, код промета електричне енергије на који се примењују правила релевантних европских асоцијација оператора преносних система у складу са законом којим се уређује енергетика, промет електричне енергије настаје даном издавања рачуна.

Време промета услуга

Члан 15.

Услуга се сматра пруженом даном када је:

1) завршено појединачно пружање услуге;

2) престао правни основ пружања услуге - у случају пружања временски ограничених или неограничених услуга.

Изузетно од става 1. тачка 1) овог члана, услуга преузимања електричне енергије у енергетски систем на коју се примењују правила релевантних европских асоцијација оператора преносних система у складу са законом којим се уређује енергетика, сматра се пруженом даном издавања рачуна.

Изузетно од става 1. тачка 2) овог члана, ако се за пружање услуга издају периодични рачуни, промет услуга сматра се извршеним последњег дана периода за који се издаје рачун.

Делимична услуга сматра се извршеном у време када је окончано пружање тог дела услуге.

Делимична услуга из става 4. овог члана постоји ако је за одређене делове економски дељиве услуге посебно уговорена накнада.

Време увоза добара

Члан 15а

Време увоза добара настаје даном када је добро унето у царинско подручје Републике.

Настанак пореске обавезе

Члан 16.

Пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи:

- 1) промет добара и услуга;
- 2) наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга;
 - 2а) издавање рачуна код услуга из члана 5. став 3. тачка 1) овог закона, услуга непосредно повезаних са тим услугама, као и услуга техничке подршке приликом коришћења софтвера, хардвера и друге опреме на одређени временски период;
- 3) настанак обавезе плаћања царинског дуга, код увоза добара, а ако те обавеза нема, даном у којем би настала обавеза плаћања тог дуга.

V. ПОРЕСКА ОСНОВИЦА И ПОРЕСКА СТОПА

Пореска основица код промета добара и услуга

Члан 17.

Пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања (у даљем тексту: субвенције), у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Субвенцијама из става 1. овог члана сматрају се новчана средства која чине накнаду, односно део накнаде за промет добара или услуга, осим новчаних средстава на име подстицаја у функцији остваривања циљева одређене политике у складу са законом.

У основицу се урачунавају и:

- 1) акцизе, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ;
- 2) сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга.

Основица не садржи:

- 1) попусте и друга умањења цене, који се примаоцу добара или услуга одобравају у моменту вршења промета добара или услуга;
- 2) износе које обвезник наплаћује у име и за рачун другог, ако те износе преноси лицу у чије име и за чији рачун је извршио наплату и ако су ти износи посебно евидентирани;

3) износе које обвезник потражује за издатке које је платио у име и за рачун примаоца добара или услуга, ако су ти износи посебно евидентирани.

Ако се накнада или део накнаде не остварују у новцу, већ у облику промета добара и услуга, основицом се сматра тржишна вредност тих добара и услуга на дан њихове испоруке у коју није укључен ПДВ.

Код промета добара или услуга, које чине улог у привредно друштво, основицом се сматра тржишна вредност тих добара и услуга на дан њихове испоруке у коју није укључен ПДВ.

Тржишном вредношћу из ст. 5. и 6. овог члана, а у смислу овог закона, сматра се укупни износ који би купац добара, односно прималац услуга платио у тренутку промета добара, односно услуга независном добављачу за промет у Републици.

Ако се за конкретна добра, односно услуге не може утврдити тржишна вредност, тржишна вредност утврђује се за слична добра или услуге, а ако се тржишна вредност не може утврдити ни за слична добра, односно услуге, тржишном вредношћу сматра се:

1) за промет добара, износ који није нижи од набавне цене тих или сличних добара, а ако је та цена непозната, укупан износ утврђених трошкова у тренутку испоруке;

2) за промет услуга, износ који није нижи од укупног износа утврђених трошкова пружања услуге које сноси порески обвезник.

Министар ближе уређује начин утврђивања пореске основице.

Члан 17а

Основица за промет добара, односно услуга у замену за вишенаменски вредносни ваучер је накнада плаћена за вишенаменски вредносни ваучер, а ако нема информација о тој накнади, основица је новчана вредност наведена на самом вишенаменском вредносном ваучеру или у повезаној документацији, без ПДВ који се односи на испоручена добра, односно пружене услуге.

Члан 17б

Код промета добара, односно услуга између лица која се сматрају повезаним лицима у смислу овог закона, уз накнаду која је нижа од тржишне вредности, код којег стицалац нема право на одбитак претходног пореза у потпуности, основицом се сматра тржишна вредност тих добара, односно услуга, без ПДВ.

Повезаним лицима у смислу овог закона сматрају се повезана лица у складу са законом којим се уређује порез на добит правних лица, лица код којих постоје породичне или друге личне везе, управљачке, власничке, чланске, финансијске или правне везе, укључујући однос између послодавца и запосленог, односно чланова породичног домаћинства запосленог одређеног сходно члану 56а став 6. овог закона.

Члан 17в

Основица за промет електричне енергије који врши обвезник ПДВ снабдевач купцу произвођачу електричне енергије из обновљивих извора енергије је износ накнаде за утрошену електричну енергију утврђен у складу са законом којим се уређује коришћење обновљивих извора енергије, без ПДВ.

Члан 18.

Основицом код промета добара без накнаде сматра се набавна цена, односно цена коштања тих или сличних добара, у моменту промета.

Основицом код промета услуга без накнаде сматра се цена коштања тих или сличних услуга, у моменту промета.

У случају из ст. 1. и 2. овог члана ПДВ се не урачунава у основицу.

У случају превоза путника аутобусима, који врши лице које нема место стварне управе у Републици, основицу чини просечна накнада превоза за сваки појединачни превоз.

Начин утврђивања накнаде из става 4. овог члана ближе уређује министар.

Основица код увоза добара

Члан 19.

Основица код увоза добара је вредност увезеног добра утврђена по царинским прописима.

У основицу из става 1. овог члана урачунава се и:

- 1) акциза, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ;
- 2) сви споредни трошкови који су настали до првог одредишта у Републици.

Првим одредиштем, у смислу става 2. тачка 2) овог члана, сматра се место које је назначено у отпремници или другом превозном документу, а ако није назначено, место првог претовара добара у Републици.

Члан 20.

Код увоза добара, које је обвезник привремено извезао ради оплемењивања, обраде, дораде или прераде (у даљем тексту: оплемењивање), оправке или уградње, основицу чини накнада коју је обвезник платио или треба да плати за оплемењивање, оправку или уградњу, а ако се та накнада не плаћа, основицу чини пораст вредности настао оплемењивањем, оправком или уградњом.

У случају из става 1. овог члана примењују се одредбе члана 19. став 2. овог закона.

Измена пореске основице

Члан 21.

Ако се основица накнадно повећа за промет добара и услуга који је опорезив ПДВ, обвезник који је испоручио добра или услуге дужан је да износ ПДВ, који дугује по том основу, исправи у складу са изменом.

Обавеза из става 1. овог члана односи се и на лица из члана 10. став 1. тачка 3) и ст. 2. и 3. овог закона.

Ако се основица накнадно смањи, обвезник који је извршио промет добара и услуга може да измени износ ПДВ само ако обвезник коме је извршен промет добара и услуга исправи одбитак претходног ПДВ и ако о томе писмено обавести испоручиоца добара и услуга.

Ако је испорука добара и услуга извршена обвезнику који нема право на одбитак претходног ПДВ, односно лицу које није обвезник ПДВ, измену из става 3. овог члана обвезник може да

изврши ако поседује документ о смањењу накнаде за извршени промет добара и услуга тим лицима.

Обвезник може да измени основицу за износ накнаде који није наплаћен само на основу правноснажне одлуке суда о закљученом стечајном поступку, односно на основу овереног преписа записника о судском поравнању.

Ако обвезник који је изменио основицу у складу са ставом 5. овог члана прими накнаду или део накнаде за испоручена добра и услуге у вези са којима је дозвољена измена основице, дужан је да на примљени износ накнаде обрачуна ПДВ.

Измена основице из ст. 1-5. овог члана врши се у пореском периоду у којем је наступила измена.

Ако је накнада за промет добара и услуга изражена у страниј валути, повећање, односно смањење вредности динара у односу на страну валуту, не доводи до измене пореске основице, под условом да је при утврђивању основице и обрачунатог ПДВ и наплати накнаде примењена иста врста курса динара исте банке.

Ако се у складу са царинским прописима измени основица за увоз добара која подлежу ПДВ, примењују се одредбе овог закона.

Министар ближе уређује начин измене пореске основице.

Обрачун вредности исказаних у страним валутама

Члан 22.

Ако је накнада за промет добара и услуга изражена у страниј валути, за обрачун те вредности у домаћој валути примењује се средњи курс централне банке, односно уговорени курс који важи на дан настанка пореске обавезе.

Ако је основица за увоз добара изражена у страниј валути, за обрачун те вредности у домаћој валути примењују се царински прописи који утврђују царинску вредност, а који важе на дан настанка пореске обавезе.

Пореска стопа

Члан 23.

Општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 20%.

По посебној стопи ПДВ од 10% опорезује се промет добара и услуга или увоз добара, и то:

1) хлеба и других пекарских производа, млека и млечних производа, брашна, шећера, јестивог уља од сунцокрета, кукуруза, уљане репице, соје и маслине, јестиве масноће животињског и биљног порекла и меда;

1а) - брисана -

2) свежег, расхлађеног и смрзнутог воћа, поврћа, меса, укључујући и изнутрице и друге кланичне производе, рибе и јаја;

2а) житарица, сунцокрета, соје, шећерне репе и уљане репице;

3) лекова, укључујући и лекове за употребу у ветерини;

4) ортотичких и протетичких средстава, као и медицинских средстава - производа који се хирушки уграђују у организам;

5) материјала за дијализу;

- 6) ђубрива, средстава за заштиту биља, семена за репродукцију, садног материјала, компоста са мицелијумом, потпуне и допунске смеше за исхрану стоке и живе стоке;
- 7) уџбеника и наставних средстава;
- 7а) - брисана -
- 8) дневних новина;
- 9) монографских и серијских публикација;
- 10) огревног дрвета, укључујући брикете, пелет и друга слична добра од дрвне биомасе;
- 11) услуга смештаја у угоститељским објектима за смештај у складу са законом којим се уређује туризам;
- 12) услуге које се наплаћују путем улазница за биоскопске и позоришне представе, сајмове, циркусе, забавне паркове, концерте (музичке догађаје), изложбе, спортске догађаје, музеје и галерије, ботаничке баште и зоолошке вртове, ако промет ових услуга није ослобођен ПДВ;
- 12а) - брисана -
- 13) природног гаса;
- 13а) топлотне енергије за потребе грејања;
- 14) пренос права располагања на стамбеним објектима, економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, као и власничким уделитема на тим добрима;
- 15) услуге које претходе испоруци воде за пиће водоводном мрежом, као и воде за пиће, осим флаширане;
- 16) пречишћавања и одвођења атмосферских и отпадних вода;
- 17) управљање комуналним отпадом;
- 18) одржавање чистоће на површинама јавне намене;
- 19) одржавање јавних зелених површина и приобаља;
- 20) превоз путника и њиховог пратећег пртљага;
- 21) управљање гробљима и погребне услуге.
- Министар ближе уређује шта се, у смислу овог закона, сматра добрима и услугама из става 2. тач. 1), 2), 2а), 4) - 11) и 15) - 21) овог члана.

VI. ПОРЕСКА ОСЛОБОЂЕЊА

Пореска ослобођења за промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза

Члан 24.

ПДВ се не плаћа на:

- 1) превозне и остале услуге, које су повезане са увозом добара, ако је вредност тих услуга садржана у основици из члана 19. став 2. овог закона;
- 2) промет добара која обвезник или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство;
- 3) промет добара која инострани прималац или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство;
- 4) промет добара која путник отпрема у иностранство у личном пртљагу, за некомерцијалне сврхе, ако:

- (1) путник у Републици нема пребивалиште ни боравиште,
- (2) се добра отпремају пре истека три календарска месеца по истеку календарског месеца у којем је извршен промет добара,
- (3) је укупна вредност испоручених добара једнака или већа од 6.000 динара, укључујући ПДВ,
- (4) обвезник ПДВ поседује доказе да је путник отпремио добра у иностранство;
- 5) унос добара у слободну зону, превозне и друге услуге корисницима слободних зона које су непосредно повезане са тим уносом и промет добара и услуга у слободној зони, за које би обвезник - корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би та добра или услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне;
 - 5а) промет добара која се уносе у слободну зону, превозне и друге услуге које су непосредно повезане са тим уносом и промет добара у слободној зони, који се врши страном лицу које има закључен уговор са обвезником ПДВ – корисником слободне зоне да та добра угради у добра намењена отпремању у иностранство;
 - б) промет добара која су у поступку царинског складиштења;
 - ба) отпремање добара у слободне царинске продавнице отворене на ваздухопловним пристаништима отвореним за међународни саобраћај на којима је организована пасошка и царинска контрола ради продаје путницима у складу са царинским прописима (у даљем тексту: слободне царинске продавнице), као и на испоруку добара из слободних царинских продавница;
 - 7) услуге радова на покретним добрима набављеним од стране иностраног примаоца услуге у Републици, или која су увезена ради оплемењивања, оправке или уградње, а која после оплемењивања, оправке или уградње, испоручилац услуге, инострани прималац или треће лице, по њиховом налогу, превози или отпрема у иностранство;
 - 7а) промет добара која су у поступку активног оплемењивања за која би обвезник – стицалац имао право на одбитак претходног пореза када би та добра набављао са обрачунатим ПДВ;
 - 8) превозне и остале услуге које су у вези са извозом, транзитом или привременим увозом добара, осим услуга које су ослобођене од ПДВ без права на порески одбитак у складу са овим законом;
 - 9) услуге међународног превоза лица у ваздушном саобраћају, с тим што за нерезидентно ваздухопловно предузеће пореско ослобођење важи само у случају узајамности;
 - 10) испоруке летилица, сервисирање, поправке, одржавање, чартерисање и изнајмљивање летилица, које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају, као и испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих летилица;
 - 11) промет добара и услуга намењених непосредним потребама летилица из тачке 10) овог става;
 - 12) услуге међународног превоза лица бродовима у речном саобраћају, с тим што за нерезидентно предузеће које врши међународни превоз лица бродовима у речном саобраћају, пореско ослобођење важи само у случају узајамности;
 - 13) испоруке бродова, сервисирање, поправке, одржавање и изнајмљивање бродова, који се претежно користе уз накнаду у међународном речном саобраћају, као и испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих бродова;
 - 14) промет добара и услуга намењених непосредним потребама бродова из тачке 13) овог става;
 - 15) испоруке злата Народној банци Србије;
 - 16) добра и услуге намењене за:

- (1) службене потребе дипломатских и конзуларних представништава;
- (2) службене потребе међународних организација, ако је то предвиђено међународним уговором;
- (3) личне потребе страног особља дипломатских и конзуларних представништава, укључујући и чланове њихових породица;
- (4) личне потребе страног особља међународних организација, укључујући чланове њихових породица, ако је то предвиђено међународним уговором;

16а) промет добара и услуга који се врши у складу са уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора, односно Републиком, ако је тим уговором предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза, у делу који се финансира добијеним новчаним средствима осим ако ратификованим међународним уговором није друкчије предвиђено;

16б) промет добара и услуга који се врши у складу са уговорима о кредиту, односно зајму, закљученим између државне заједнице Србија и Црна Гора, односно Републике и међународне финансијске организације, односно друге државе, као и између треће стране и међународне финансијске организације, односно друге државе у којем се Република Србија појављује као гарант, односно контрагарант, у делу који се финансира добијеним новчаним средствима, ако је тим уговорима предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза;

16в) промет добара и услуга који се врши на основу међународних уговора, ако је тим уговорима предвиђено пореско ослобођење, осим међународних уговора из тач. 16а) и 16б) овог става;

16г) промет добара и услуга који се врши у оквиру реализације инфраструктурних пројеката изградње аутопутева за које је посебним законом утврђен јавни интерес;

17) услуге посредовања које се односе на промет добара и услуга из тач. 1) - 16) овог става.

Пореско ослобођење из става 1. овог члана примењује се и ако је накнада, односно део накнаде наплаћен пре извршеног промета.

Пореско ослобођење из става 1. тачка 3) овог члана не односи се на промет добара која инострани прималац сам превезе ради опремања или снабдевања спортских чамаца, спортских авиона и осталих превозних средстава за приватне потребе.

Обвезник ПДВ који је извршио промет добара путнику из става 1. тачка 4) овог члана дужан је да на његов захтев изда документацију на основу које путник може остварити повраћај ПДВ у складу са овим законом.

Пореско ослобођење за промет добара из става 1. тачка 4) овог члана обвезник ПДВ може да оствари у пореском периоду у којем поседује доказе да је путник отпремио добра у иностранство.

Ако у пореском периоду у којем је извршио промет добара из става 1. тачка 4) овог члана обвезник ПДВ не поседује доказе да је путник отпремио добра у иностранство, обвезник ПДВ је дужан да ПДВ обрачунат за тај промет плати у складу са овим законом.

У пореском периоду у којем обвезник ПДВ добије доказе да је путник отпремио добра у иностранство, обвезник ПДВ смањује обрачунати ПДВ из става 6. овог члана.

Пореско ослобођење за промет добара из става 1. тачка 4) овог члана не односи се на промет добара која се сматрају акцизним производима у складу са законом којим се уређују акцизе и промет добара за опремање и снабдевање било ког превозног средства за приватне потребе.

Пребивалиштем, односно боравиштем из става 1. тачка 4) подтачка (1) овог члана сматра се место уписано у пасошу, личној карти или другом документу који се, у складу са законом,

сматра идентификационом исправом у Републици.

ПДВ који је плаћен као део накнаде за промет добара из става 1. тачка 4) овог члана враћа се путнику, односно другом подносиоцу захтева ако у року од 12 месеци од дана отпремања добара у иностранство достави обвезнику ПДВ доказе да је путник отпремио добра у иностранство.

Ослобођење из става 1. тачка 16) подтач. (1) и (3) овог члана се остварује под условом реципроцитета, а на основу потврде министарства надлежног за иностране послове.

Иностраним примаоцем добара или услуга, у смислу овог члана, сматра се лице које:

- 1) је обвезник, а чије је место стварне управе ван Републике;
- 2) није обвезник, а има пребивалиште или седиште ван Републике.

Министар ближе уређује начин и поступак остваривања пореских ослобођења из ст. 1. и 2. овог члана, шта се сматра личним пртљагом и доказима да је путник отпремио добра у иностранство из става 1. тачка 4) овог члана, као и начин и поступак враћања ПДВ из става 10. овог члана.

Пореска ослобођења за промет добара и услуга без права на одбитак претходног пореза

Члан 25.

ПДВ се не плаћа у промету новца и капитала, и то код:

1) пословања и посредовања у пословању законским средствима плаћања, осим папирног и кованог новца који се не користи као законско средство плаћања или има нумизматичку вредност;

1а) преноса виртуелних валута и замене виртуелних валута за новчана средства у складу са законом којим се уређује дигитална имовина;

2) пословања и посредовања у пословању акцијама, уделима у друштвима и удружењима, обвезницама и другим хартијама од вредности, осим пословања које се односи на чување и управљање хартијама од вредности;

3) кредитних послова, укључујући посредовање, као и новчаних позајмица;

3а) - брисана -

4) преузимања обавеза, гаранција и других средстава обезбеђења, укључујући посредовање;

5) пословања и посредовања у пословању депозитима, текућим и жиро рачунима, налозима за плаћање, као и платним прометом и дознакама;

6) пословања и посредовања у пословању новчаним потраживањима, чековима, меницама и другим сличним хартијама од вредности, осим наплате потраживања за друга лица;

7) пословања друштава за управљање инвестиционим фондовима у складу са прописима којима се уређују инвестициони фондови;

8) пословања друштава за управљање добровољним пензијским фондовима у складу са прописима којима се уређују добровољни пензијски фондови и пензијски планови.

ПДВ се не плаћа и на промет:

1) услуга осигурања и реосигурања, укључујући пратеће услуге посредника и агента (заступника) у осигурању;

2) земљишта, као и на давање у закуп тог земљишта;

3) објеката, осим првог преноса права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката и првог преноса власничког

удела на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, као и промета објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, укључујући и власничке уделе на тим добрима, у случају када је уговором на основу којег се врши промет тих добара, закљученим између обвезника ПДВ, предвиђено да ће се на тај промет обрачунати ПДВ, под условом да стицалац обрачунати ПДВ може у потпуности одбити као претходни порез;

3а) добара и услуга за које при набавци обвезник није имао право на одбитак претходног пореза;

3б) добара за која је у претходној фази промета постојала обавеза плаћања пореза у складу са законом којим се уређују порези на имовину;

4) услуга закупа станова, ако се користе за стамбене потребе;

5) удела, хартија од вредности, поштанских вредносница, таксених и других важећих вредносница по њиховој утиснутој вредности у Републици, осим власничких удела из члана 4. овог закона;

6) поштанских услуга од стране јавног предузећа, као и са њима повезаних испорука добара;

7) услуга које пружају здравствене установе у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту, укључући и смештај, негу и исхрану болесника у тим установама, осим апотека и апотекарских установа;

8) услуга које пружају лекари, стоматолози или друга лица у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту;

9) услуга и испоруке зубне протетике у оквиру делатности зубног техничара, као и испорука зубне протетике од стране стоматолога;

10) људских органа, ткива, телесних течности и ћелија, крви и мајчиног млека;

11) услуга социјалног старања и заштите, дечје заштите и заштите младих, услуга установа социјалне заштите, као и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности;

12) услуга смештаја и исхране ученика и студената у школским и студентским домовима или сличним установама, као и са њима непосредно повезан промет добара и услуга;

13) услуга образовања (предшколско, основно, средње, више и високо) и професионалне преквалификације, као и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности, ако се ове делатности обављају у складу са прописима који уређују ту област;

14) услуга из области културе и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност;

15) услуга из области науке и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност;

16) услуга верског карактера од стране регистрованих цркава и верских заједница и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга;

17) услуга јавног радиодифузног сервиса, осим услуга комерцијалног карактера;

18) услуга приређивања игара на срећу;

19) услуга из области спорта и физичког васпитања лицима која се баве спортом и физичким васпитањем, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност.

Ако је обвезник ПДВ при набавци добара могао да оствари право на одбитак дела претходног пореза у складу са чланом 30. овог закона, не примењује се пореско ослобођење из

става 2. тачка 3а) овог члана.

Лицем чија делатност није усмерена ка остваривању добити, у смислу става 2. овог члана, сматра се лице које је основано од стране Републике, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе и чији је власник Република, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе у потпуности или у већинском делу.

Министар ближе уређује шта се сматра добрима, односно услугама из става 2. тач. 3), 7), 11), 12), 13), 14), 15) и 18) овог члана.

Пореска ослобођења код увоза добара

Члан 26.

ПДВ се не плаћа на увоз добара:

1) чији промет је у складу са чланом 24. став 1. тач. 5), 10), 11) и 13)–16г) и чланом 25. став 1. тач. 1) и 2) и став 2. тач. 5) и 10) овог закона ослобођен ПДВ;

1а) која се увозе на основу уговора о донацији, односно као хуманитарна помоћ у складу са законом којим се уређују донације, односно хуманитарна помоћ;

1б) која су извезена, а која се у Републику враћају непродата или зато што не одговарају обавезама које проистичу из уговора, односно пословног односа на основу којег су била извезена;

1в) која се, у оквиру царинског поступка, уносе у слободне царинске продавнице;

1г) по основу замене и поправке у гарантном року;

1д) чија се испорука врши преко преносне, транспортне и дистрибутивне мреже, и то: електричне енергије, природног гаса и енергије за грејање, односно хлађење;

2) која се, у оквиру царинског поступка, привремено увозе и поново извозе, као и стављају у царински поступак активног оплемењивања;

3) која се, у оквиру царинског поступка, привремено извозе и у непромењеном стању поново увозе;

4) за посебне намене, на основу одлуке Владе;

5) у оквиру царинског поступка, над транзитом робе;

6) за која је, у оквиру царинског поступка, одобрен поступак царинског складиштења;

7) за која је у складу са чланом 245. и чланом 246. став 1. тачка б) Царинског закона („Службени гласник РС”, број 95/18) прописано ослобођење од царине, осим на увоз моторних возила.

VII. ПРЕТХОДНИ ПОРЕЗ

Појам

Члан 27.

Претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Услови за одбитак претходног пореза

Члан 28.

Право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката (у даљем тексту: објекти за вршење делатности), односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који у складу са чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако поседује:

- 1) рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са овим законом;
- 2) документ о извршеном увозу добара у којем је исказан ПДВ и документ којим се потврђује да је исказани ПДВ плаћен приликом увоза.

У пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

- 1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга, који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;
- 2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана.

Рачуном из става 2. тачка 1) овог члана сматра се електронска фактура која је прихваћена, односно за коју се сматра да је прихваћена у складу са законом којим се уређује електронско фактурисање.

Ако је електронска фактура из става 5. овог члана прихваћена најкасније до истека рока за предају пореске пријаве за порески период у којем је настала пореска обавеза у складу са овим законом, обвезник може да оствари право на одбитак претходног пореза најраније за порески период у којем је пореска обавеза настала, независно од тога да ли је електронска фактура издата на дан настанка пореске обавезе или после тог дана.

Право на одбитак претходног пореза може да оствари и порески дужник:

- 1) из члана 10. став 1. тачка 3) и став 2. тач. 1)-5) овог закона, под условом да је обрачунао ПДВ у складу са овим законом и да примљена добра и услуге користи за промет добара и услуга из става 1. овог члана;
- 2) из члана 10. став 2. тачка 6) овог закона, под условом да поседује рачун претходног учесника у промету у складу са овим законом, да је обрачунао ПДВ у складу са овим законом и да ће та добра и услуге користити за промет добара и услуга из става 1. овог члана.

Обвезник може да оствари право на одбитак претходног пореза у року од пет година од истека године у којој је стекао ово право.

Изузимање од одбитка претходног пореза

Члан 29.

Обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу:

- 1) набавке, производње и увоза путничких аутомобила, мотоцикала, мотоцикала са бочним седиштем, трицикала, четвороцикала, јахти, чамаца и ваздухоплова, објеката за смештај тих

добра, резервних делова, горива и потрошног материјала за њихове потребе, изнајмљивања, одржавања, поправки и других услуга, које су повезане са коришћењем ових превозних средстава, као и добра и услуга који су повезани са коришћењем објеката за смештај тих добра;

2) издатака за репрезентацију обвезника;

3) издатака за превоз запослених, односно других радно ангажованих лица за долазак на посао, односно одлазак с посла, као и издатака за исхрану, укључујући и пиће, запослених, односно других радно ангажованих лица, осим издатака за исхрану, укључујући и пиће, тих лица у угоститељским објектима обвезника када обвезник по том основу наплаћује накнаду.

Изузетно од става 1. тачка 1) овог члана, обвезник има право на одбитак претходног пореза ако превозна средства и друга добра користи искључиво за обављање делатности:

1) промета и изнајмљивања наведених превозних средстава и других добра;

2) превоза лица и добра или обуку возача за управљање наведеним превозним средствима.

Издацима за репрезентацију из става 1. тачка 2) овог члана сматрају се издаци за угоститељске услуге, поклони, осим поклона мање вредности, издаци за одмор, спорт, разоноду и други издаци учињени у корист пословних партнера, потенцијалних пословних партнера, представника пословних партнера и других физичких лица, а да за то не постоји правна обавеза.

Подела претходног пореза и сразмерни порески одбитак

Члан 30.

Ако обвезник користи испоручена или увезена добра или прима услуге, за потребе своје делатности, да би извршио промет добра и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза, као и за промет добра и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, дужан је да изврши поделу претходног пореза према економској припадности на део који има право и део који нема право да одбије од ПДВ који дугује.

Ако за поједина испоручена или увезена добра или примљене услуге обвезник не може да изврши поделу претходног пореза на начин из става 1. овог члана, а које користи за потребе своје делатности, да би извршио промет добра и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза и за промет добра и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, може да одбије сразмерни део претходног пореза који одговара учешћу промета добра и услуга са правом на одбитак претходног пореза у који није укључен ПДВ, у укупном промету у који није укључен ПДВ (у даљем тексту: сразмерни порески одбитак).

Сразмерни порески одбитак утврђује се применом процента сразмерног пореског одбитка на износ претходног пореза у пореском периоду, умањеног за износе који су опредељени на начин из става 1. овог члана, као и за износ претходног пореза за који обвезник нема право на одбитак у смислу члана 29. став 1. овог закона.

Процент сразмерног пореског одбитка за порески период утврђује се стављањем у однос промета добра и услуга са правом на одбитак претходног пореза у који није укључен ПДВ и укупног промета добра и услуга у који није укључен ПДВ, извршеног од 1. јануара текуће године до истека пореског периода за који се подноси пореска пријава.

У промет добра и услуга за утврђивање процента сразмерног пореског одбитка из става 4. овог члана не урачунава се:

1) промет опреме и објеката за вршење делатности;

2) улагање у објекте за вршење делатности за које се наплаћује накнада;

3) повремени промети непокретности које изврши обвезник којем промет непокретности није уобичајена делатност коју обавља;

4) повремени промети услуга из члана 25. став 1. и став 2. тачка 5) овог закона.

Повременим прометима непокретности из става 5. тачка 3) овог члана сматрају се највише два промета непокретности у једној календарској години.

Повременим прометима услуга из става 5. тачка 4) овог члана сматрају се највише два промета услуга из члана 25. став 1. овог закона и два промета услуга из члана 25. став 2. тачка 5) овог закона у једној календарској години.

У последњем пореском периоду, односно у последњем пореском периоду календарске године, обвезник ПДВ врши исправку сразмерног пореског одбитка применом процента сразмерног пореског одбитка на износ претходног пореза из свих пореских периода у календарској години.

Изузетно, ако утврђени проценат сразмерног пореског одбитка из става 4. овог члана износи најмање 98%, обвезник није дужан да врши поделу претходног пореза у складу са овим законом.

Министар ближе уређује начин утврђивања и исправку сразмерног пореског одбитка.

Исправка одбитка претходног пореза код измене основице

Члан 31.

Ако се основица за опорезиви промет добара и услуга:

1) смањи, обвезник коме је извршен промет добара и услуга дужан је да, у складу са том изменом, исправи одбитак претходног пореза који је по том основу остварио;

2) повећа, обвезник коме је извршен промет добара и услуга може да, у складу са том изменом, исправи одбитак претходног пореза који је по том основу остварио.

Исправка одбитка претходног пореза из става 1. овог члана односи се и на примаоца добара или услуга из члана 10. став 1. тачка 3) и став 2. овог закона.

Исправка одбитка претходног пореза из става 1. овог члана врши се и на основу овереног преписа записника о судском поравнању, у складу са чланом 21. ст. 3. и 5. овог закона.

Исправка одбитка претходног пореза врши се у пореском периоду у којем је измењена основица.

Министар ближе уређује начин исправке одбитка претходног пореза код измене основице.

Исправка одбитка претходног пореза на основу одлуке пореског или царинског органа

Члан 31а

Ако је порески орган у поступку контроле решењем утврдио обавезу по основу ПДВ за извршени промет добара и услуга, обвезник ПДВ који је примио добра и услуге може да исправи одбитак претходног пореза ако је износ ПДВ обрачунат од стране пореског органа платио обвезнику ПДВ који му је извршио промет добара и услуга.

Ако се решење из става 1. овог члана поништи, измени или укине у делу којим је утврђена обавеза по основу ПДВ, обвезник ПДВ који је извршио промет добара и услуга дужан је да о томе писмено обавести примаоца добара и услуга.

На основу писменог обавештења из става 2. овог члана прималац добара и услуга дужан је да изврши исправку одбитка претходног пореза.

Ако је порески орган у поступку контроле решењем утврдио обавезу по основу ПДВ за извршени промет добара и услуга обвезнику ПДВ - пореском дужнику из члана 10. став 1. тачка 3), односно став 2. овог закона, тај обвезник ПДВ може да исправи одбитак претходног пореза ако је платио износ ПДВ утврђен од стране надлежног пореског органа.

Ако се решење из става 4. овог члана поништи, измени или укине у делу којим је утврђена обавеза по основу ПДВ, обвезник ПДВ је дужан да изврши исправку одбитка претходног пореза по том основу.

Ако је порески орган у поступку контроле утврдио да је обвезник ПДВ обрачунао ПДВ као да је порески дужник из члана 10. став 1. тачка 3) и став 2. овог закона и да је обрачунати ПДВ исказао као претходни порез, порески орган решењем врши исправку одбитка претходног пореза, на основу којег обвезник ПДВ има право да смањи обрачунати ПДВ.

Ако се решење из става 6. овог члана поништи, измени или укине у делу којим је исправљен претходни порез, обвезник ПДВ је дужан да исказе дуговани ПДВ по том основу.

Ако је ПДВ за увоз добара, који је одбијен као претходни порез, смањен, рефундиран или обвезник ослобођен обавезе плаћања, обвезник је дужан да, на основу царинског документа или одлуке царинског органа, исправи одбитак претходног пореза у складу са том изменом.

Исправка одбитка претходног пореза врши се у пореском периоду у којем је наступила измена.

Исправка одбитка претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности

Члан 32.

Обвезник који је остварио право на одбитак претходног пореза по основу набавке опреме и објеката за вршење делатности, као и улагања у сопствене или туђе објекте, осим улагања која се односе на редовно одржавање објеката (у даљем тексту: улагања у објекте), дужан је да изврши исправку одбитка претходног пореза ако престане да испуњава услове за остваривање овог права, и то у року краћем од пет година од момента прве употребе за опрему, десет година од момента прве употребе за објекте, односно десет година од момента завршетка улагања у објекте.

Исправка одбитка претходног пореза врши се за период који је једнак разлици између рокова из става 1. овог члана и периода у којем је обвезник испуњавао услове за остваривање права на одбитак претходног пореза.

Обвезник нема обавезу да изврши исправку одбитка претходног пореза у случају:

- 1) промета опреме и објеката за вршење делатности са правом на одбитак претходног пореза;
- 2) улагања у објекте за вршење делатности за која наплаћује накнаду;
- 3) преноса имовине или дела имовине из члана 6. став 1. тачка 1) овог закона.

У случају преноса из члана 6. став 1. тачка 1) овог закона не прекидају се рокови из става 1. овог члана.

Стицалац имовине из става 3. тачка 3) овог члана врши исправку одбитка претходног пореза који је за објекте и опрему за вршење делатности, односно улагања у објекте за вршење делатности остварио преносилац имовине ако престане да испуњава услове за остваривање права на одбитак претходног пореза.

Министар ближе уређује шта се сматра опремом и објектима за вршење делатности и улагањима у објекте у смислу овог закона, као и начин спровођења исправке одбитка претходног пореза.

Накнадно стицање права на одбитак претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности

Члан 32а

Обвезник ПДВ који није имао право на одбитак претходног пореза по основу набавке опреме и објеката за вршење делатности и улагања у објекте може да оствари право на одбитак дела претходног пореза ако у роковима из члана 32. став 1. овог закона испуни услове за остваривање права на одбитак претходног пореза.

Обвезник из става 1. овог члана може да оствари право на одбитак дела претходног пореза сразмерно периоду који је једнак разлици између рокова из става 1. овог члана и периода у којем обвезник није испуњавао услове за остваривање права на одбитак претходног пореза.

Стицалац имовине из члана 6. став 1. тачка 1) овог закона може да оствари право на одбитак дела претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности, односно за улагања у објекте, по основу којих преносилац имовине није имао право на одбитак претходног пореза, ако стекне услове за остваривање овог права у роковима из става 1. овог члана и ако му преносилац имовине достави неопходне податке за остваривање права на одбитак претходног пореза.

У случају преноса из члана 6. став 1. тачка 1) овог закона не прекидају се рокови из става 1. овог члана.

Ако обвезник ПДВ који је остварио право на одбитак дела претходног пореза у складу са ставом 1. овог члана престане да испуњава услове за остваривање права на одбитак претходног пореза пре истека прописаних рокова, дужан је да исправи одбитак претходног пореза у складу са чланом 32. овог закона сразмерно периоду у којем не испуњава услове за одбитак претходног пореза.

Министар ближе уређује начин утврђивања дела претходног пореза из става 2. овог члана.

Стицање права на одбитак претходног пореза код евидентирања за обавезу плаћања ПДВ

Члан 32б

Лице које је евидентирано за обавезу плаћања ПДВ у складу са овим законом има право на одбитак претходног пореза за добра која поседује на дан који претходи дану отпочињања ПДВ активности, а која је набавило у периоду од 12 месеци пре отпочињања ПДВ активности, под условима да:

1) је извршило попис добара и пописну листу доставило пореском органу при подношењу пријаве за ПДВ (у даљем тексту: евиденциона пријава);

2) поседује рачун који му је издао претходни учесник у промету, обвезник ПДВ, у којем је исказан обрачунати ПДВ за промет добара, односно царински документ о извршеном увозу добара и износу обрачунатог ПДВ за увоз тих добара;

3) је платило рачун испоручиоцу добара, обвезнику ПДВ, односно да је ПДВ плаћен приликом увоза.

Сматра се да ПДВ активност из става 1. овог члана, а у смислу овог закона, отпочиње наредног дана од дана када је настала обавеза за евидентирање за обавезу плаћања ПДВ, односно даном опредељивања за обавезу плаћања ПДВ.

Право на одбитак претходног пореза за добра из става 1. овог члана обвезник ПДВ стиче у пореском периоду у којем је извршио промет са правом на одбитак претходног пореза тих добара, односно добара произведених или састављених од тих добара.

Добрима из става 1. овог члана не сматрају се добра која се сматрају опремом и објектима за вршење делатности у складу са овим законом.

Пописна листа из става 1. тачка 1) овог члана нарочито садржи податке о врсти, количини и датуму набавке добара, набавној цени добара без ПДВ и износу обрачунатог ПДВ.

VIII. ПОСЕБАН ПОСТУПАК ОПОРЕЗИВАЊА

Мали порески обвезници

Члан 33.

Малим обвезником, у смислу овог закона, сматра се лице које врши промет добара и услуга на територији Републике и/или у иностранству, а чији укупан промет добара и услуга у претходних 12 месеци није већи од 8.000.000 динара, односно које при отпочињању обављања делатности процењује да у наредних 12 месеци неће остварити укупан промет већи од 8.000.000 динара.

Мали обвезник не обрачунава ПДВ за извршен промет добара и услуга, нема право исказивања ПДВ у рачунима, нема право на одбитак претходног пореза и није дужан да води евиденцију прописану овим законом.

Мали обвезник може да се определи за обавезу плаћања ПДВ подношењем евиденционе пријаве прописане у складу са овим законом надлежном пореском органу и у том случају стиче права и обавезу из става 2. овог члана, као и друга права и обавезе које обвезник ПДВ има по овом закону.

У случају из става 3. овог члана, обавеза плаћања ПДВ траје најмање две године.

По истеку рока из става 4. овог члана, обвезник може да поднесе захтев за престанак обавезе плаћања ПДВ надлежном пореском органу.

Укупним прометом из става 1. овог члана сматра се промет добара и услуга из члана 28. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, осим промета опреме и објеката за вршење делатности и улагања у објекте за вршење делатности за која наплаћује накнаду (у даљем тексту: укупан промет).

Пољопривредници

Члан 34.

Физичка лица која су власници, закупци и други корисници пољопривредног и шумског земљишта и физичка лица која су као носиоци, односно чланови пољопривредног газдинства уписана у регистру пољопривредних газдинстава у складу са прописом којим се уређује регистрација пољопривредних газдинстава (у даљем тексту: пољопривредници), имају право на надокнаду по основу ПДВ (у даљем тексту: ПДВ надокнада), под условима и на начин одређен овим законом.

ПДВ надокнада признаје се пољопривредницима који изврше промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга обвезницима.

Ако пољопривредници изврше промет добара и услуга из става 2. овог члана, обвезник је дужан да обрачуна ПДВ надокнаду у износу од 8% на вредност примљених добара и услуга, о чему издаје документ за обрачун (у даљем тексту: признаница), као и да обрачунату ПДВ надокнаду исплати пољопривредницима у новцу (уплатом на текући рачун или рачун штедње).

Обвезници из става 3. овог члана имају право да одбију износ ПДВ надокнаде као претходни порез, под условом да су ПДВ надокнаду и вредност примљених добара и услуга платили пољопривреднику.

Пољопривредник чији укупан промет добара и услуга у претходних 12 месеци није већи од 8.000.000 динара не обрачунава ПДВ за извршен промет добара и услуга, нема право исказивања ПДВ у рачунима, нема право на одбитак претходног пореза и није дужан да води евиденцију прописану овим законом.

Пољопривредник може да се определи за обавезу плаћања ПДВ подношењем евиденционе пријаве прописане у складу са овим законом надлежном пореском органу и у том случају стиче права и обавезу из става 5. овог члана, као и друга права и обавезе које обвезник ПДВ има по овом закону.

У случају из става 6. овог члана, обавеза плаћања ПДВ траје најмање две године.

По истеку рока из става 7. овог члана, обвезник може да поднесе захтев за престанак обавезе плаћања ПДВ надлежном пореском органу.

Туристичка агенција

Члан 35.

Туристичком агенцијом, у смислу овог закона, сматра се обвезник који путницима пружа туристичке услуге и у односу на њих иступа у своје име, а за организацију путовања прима добра и услуге других обвезника које путници непосредно користе (у даљем тексту: претходне туристичке услуге).

Туристичке услуге које пружа туристичка агенција сматрају се, у смислу овог закона, јединственом услугом.

Место промета јединствене туристичке услуге је место у којем пружалац услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се промет услуга врши из сталне пословне јединице која се не налази у месту у којем пружалац услуга има седиште.

Основица јединствене туристичке услуге коју пружа туристичка агенција је износ који представља разлику између укупне накнаде коју плаћа путник и стварних трошкова које туристичка агенција плаћа за претходне туристичке услуге, уз одбитак ПДВ који је садржан у тој разлици.

У случајевима из члана 5. став 4. овог закона, као укупна накнада у смислу става 4. овог члана сматра се вредност из члана 18. овог закона.

Туристичка агенција може да утврди основицу у складу са ст. 4. и 5. овог члана за групе туристичких услуга или за све туристичке услуге пружене у току пореског периода.

Туристичка агенција за туристичке услуге из става 1. овог члана не може да исказује ПДВ у рачунима или другим документима и нема право на одбитак претходног пореза на основу претходних туристичких услуга које су јој исказане у рачуну.

Половна добра, уметничка дела, колекционарска добра и антиквитети

Члан 36.

Обвезник који се бави прометом половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, може да утврди основицу као разлику између продајне и набавне цене добра (у даљем тексту: опорезивање разлике), уз одбитак ПДВ који је садржан у тој разлици.

Обвезником из става 1. овог члана сматра се обвезник који, у оквиру своје делатности и с циљем даље продаје, набавља у Републици или увози добра из става 1. овог члана.

Основица из става 1. овог члана примењује се ако код набавке добара њихов испоручилац није дуговао ПДВ или је користио опорезивање разлике из става 1. овог члана, као и у случају увоза добара на који је обрачунат и плаћен ПДВ.

У случајевима из члана 4. став 4. овог закона, као продајна цена за израчунавање разлике сматра се вредност из члана 18. ст. 1. и 3. овог закона.

Код промета добара из става 1. овог члана на који се примењује опорезивање разлике, обвезник не може исказивати ПДВ у рачунима или другим документима.

Обвезник нема право на одбитак претходног пореза за добра из става 1. овог члана која су увезена, као и за добра и услуге који су у непосредној вези са добрима из става 1. овог члана, код чијег промета примењује опорезивање разлике.

Половним добрима из става 1. овог члана не сматрају се секундарне сировине из члана 10. став 2. тачка 1) овог закона.

Обвезник из става 2. овог члана који врши промет добара из става 1. овог члана за који утврђује основицу у складу са чланом 17, односно чланом 18. ст. 1. и 3. овог закона и промет добара из става 1. овог члана за који примењује опорезивање разлике, дужан је да у својој евиденцији одвојено исказе податке о тим прометима.

Министар ближе уређује шта се сматра половним добрима, уметничким делом, колекционарским добром и антиквитетом из става 1. овог члана.

Пореска обавеза по наплаћеном потраживању

Члан 36а

Обвезник ПДВ чији укупан промет добара и услуга у претходних 12 месеци није већи од 50.000.000 динара и који је у том периоду непрекидно био евидентиран за обавезу плаћања ПДВ може да поднесе захтев надлежном пореском органу за одобравање плаћања пореске обавезе по наплаћеном потраживању за извршени промет добара и услуга (у даљем тексту: систем наплате), под условима да:

- 1) је у претходних 12 месеци подносио пореске пријаве за ПДВ у прописаном року;
- 2) у претходних 12 месеци нису престали услови за обрачунавање ПДВ по систему наплате, односно да обвезник ПДВ није престао да користи систем наплате на сопствени захтев.

Захтев из става 1. овог члана подноси се надлежном пореском органу који проверава испуњеност услова за систем наплате и издаје потврду о одобравању система наплате.

Обвезник ПДВ примењује систем наплате од првог дана пореског периода који следи пореском периоду у којем је примио потврду из става 2. овог члана.

Обвезник ПДВ коме је надлежни порески орган одобрио примену система наплате:

1) обрачунава ПДВ за извршени промет добара и услуга, издаје рачун у складу са овим законом у којем исказује обрачунати ПДВ и наводи да за тај промет добара и услуга примењује систем наплате;

2) пореску обавезу из тачке 1) овог става плаћа за порески период у којем је наплатио потраживање, односно део потраживања за извршени промет добара и услуга, у делу наплаћеног потраживања;

3) има право на одбитак претходног пореза у складу са чланом 28. ст. 1, 2. и 4. овог закона, а под условом да је претходном учеснику у промету платио обавезу за промет добара и услуга, у делу плаћене обавезе, односно да је плаћен ПДВ при увозу добара.

Изузетно од става 4. овог члана, систем наплате не примењује се код:

1) промета добара из члана 4. став 3. тач. 7) и 7а) овог закона;

2) преноса целокупне или дела имовине, осим преноса из члана 6. став 1. тачка 1) овог закона;

3) промета добара и услуга за који је обвезник ПДВ порески дужник из члана 10. став 1. тачка 3) и ст. 2. и 4. овог закона;

4) промета добара и услуга у складу са чл. 35. и 36. овог закона;

5) промета добара и услуга који се врши повезаним лицима у складу са законом којим се уређује порез на добит правних лица.

Ако обвезник ПДВ не наплати потраживање за промет добара и услуга у року од шест месеци од дана када је извршио промет, дужан је да пореску обавезу по основу тог промета плати за порески период у којем је истекао рок од шест месеци.

Систем наплате престаје првог дана пореског периода који следи пореском периоду у којем:

1) је обвезник ПДВ доставио изјаву надлежном пореском органу о престанку система наплате;

2) су настале околности због којих се обвезнику ПДВ не би одобрио систем наплате од стране надлежног пореског органа при подношењу захтева за одобравање овог система.

Надлежни порески орган издаје потврду о престанку система наплате из става 7. овог члана.

Изузетно од става 7. овог члана, систем наплате престаје и у случају подношења захтева за брисање из евиденције за ПДВ даном престанка ПДВ активности.

Код престанка система наплате, обвезник ПДВ је дужан да за последњи порески период, односно период у којем је престао са ПДВ активношћу, а у којем је примењивао систем наплате, плати и пореску обавезу за промет добара и услуга за који није наплатио потраживање и има право да ПДВ обрачунат од стране претходног учесника у промету којем није платио обавезу за промет добара и услуга одбије као претходни порез у складу са овим законом.

Министар ближе уређује шта се сматра наплатом потраживања из става 1. овог члана.

Инвестиционо злато

Члан 366

Инвестиционим златом, у смислу овог закона, сматра се:

1) злато у облику полука или плочица, масе прихваћене на тржишту племенитих метала, степена финоће једнаког или већег од 995 хиљадитих делова (995/1000), независно од тога да ли је вредност злата изражена кроз хартије од вредности;

2) златни новчићи степена финоће једнаког или већег од 900 хиљадитих делова (900/1000), исковани после 1800. године, који јесу или су били законско средство плаћања у држави порекла, а који се уобичајено продају по цени која није виша од 80% вредности злата на отвореном тржишту, садржаног у новчићима.

Инвестиционим златом, у смислу овог закона, не сматра се монетарно злато.

Сматра се да се златни новчићи из става 1. тачка 2) овог члана, у смислу овог закона, не сматрају колекционарским добрима у смислу члана 36. овог закона и да се не продају у нумизматичке сврхе.

ПДВ се не плаћа на:

1) промет и увоз инвестиционог злата, укључујући и инвестиционо злато чија је вредност наведена у потврдама о алоцираном или неалоцираном злату, злато којим се тргује преко рачуна за трговање златом, укључујући и зајмове и замене злата (своп послови) који подразумевају право власништва или потраживања у вези са златом, као и активности у вези са инвестиционим златом на основу фјучерс и форвард уговора чији је резултат пренос права располагања или права потраживања у вези са инвестиционим златом;

2) промет услуга посредника који у име и за рачун налогодавца врши промет инвестиционог злата.

Изузетно од става 4. овог члана, обвезник ПДВ може да се определи да ће се на промет инвестиционог злата обрачунати ПДВ достављањем обавештења надлежном пореском органу, ако:

1) производи инвестиционо злато, односно прерађује злато у инвестиционо злато, а промет врши другом обвезнику ПДВ;

2) у оквиру своје делатности врши промет злата за индустријске сврхе, а промет инвестиционог злата врши другом обвезнику ПДВ.

Порески дужник за промет инвестиционог злата из става 5. овог члана је обвезник ПДВ којем је тај промет извршен.

Ако се обвезник ПДВ из става 5. овог члана определио за обрачунавање ПДВ на промет инвестиционог злата, право на опредељење за обрачунавање ПДВ, о чему доставља обавештење надлежном пореском органу, има и посредник који врши промет услуга из става 4. тачка 2) овог члана.

Када се обвезник ПДВ из ст. 5. и 7. овог члана определио за обрачунавање ПДВ на промет инвестиционог злата и промет услуга посредовања код промета инвестиционог злата, обрачунавање ПДВ врши се почев од пореског периода по истеку пореског периода у којем је доставио обавештење надлежном пореском органу.

Обвезник ПДВ који врши промет инвестиционог злата на који се не плаћа ПДВ у складу са овим чланом, има право да по основу тог промета одбије као претходни порез ПДВ обрачунат за:

1) промет инвестиционог злата који му је извршио обвезник ПДВ из става 5. овог члана;

2) промет или увоз злата намењеног преради у инвестиционо злато;

3) промет услуга које се односе на промену облика, масе или финоће злата, односно инвестиционог злата.

Обвезник ПДВ који врши промет инвестиционог злата на који се не плаћа ПДВ у складу са овим чланом, а који производи инвестиционо злато или прерађује злато у инвестиционо злато, има право да одбије као претходни порез ПДВ обрачунат за промет добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који су у непосредној вези са производњом или прерадом тог злата.

Обвезник ПДВ из ст. 5. и 7. овог члана који се определио за обрачунавање ПДВ на промет инвестиционог злата и промет услуга посредовања код промета инвестиционог злата, има

право на одбитак претходног пореза у складу са овим законом.

Обвезник ПДВ који врши промет инвестиционог злата дужан је да издаје рачуне за промет инвестиционог злата, да води евиденцију о свим активностима у вези са инвестиционим златом, посебно о лицима којима је извршио промет инвестиционог злата, као и да чува евиденцију у складу са овим законом.

Министар ближе уређује начин и поступак достављања обавештења о опредељењу за обрачунавање ПДВ обвезника ПДВ из ст. 5. и 7. овог члана, садржину рачуна и евиденције из става 12. овог члана.

IX. ОБАВЕЗЕ ПОРЕСКИХ ОБВЕЗНИКА КОД ПРОМЕТА ДОБАРА И УСЛУГА

Члан 37.

Обвезник је дужан да:

- 1) поднесе евиденциону пријаву;
- 2) издаје рачуне о извршеном промету добара и услуга;
- 3) води евиденцију и сачињава прегледе обрачуна ПДВ у складу са овим законом;
- 4) обрачунава и плаћа ПДВ и подноси пореске пријаве;
- 5) доставља обавештења пореском органу у складу са овим законом.

Евидентирање и брисање из евиденције обвезника ПДВ

Члан 38.

Обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 8.000.000 динара дужан је да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

Ако обвезник из става 1. овог члана није поднео евиденциону пријаву у року из става 1. овог члана, евиденциону пријаву може поднети и после тог рока, односно поднеће је надлежни порески орган по службеној дужности.

Обвезник из става 2. овог члана има право на одбитак претходног пореза у складу са овим законом, за набавку добара и услуга, укључујући и аванс, почев од дана подношења евиденционе пријаве.

Евиденциону пријаву подноси и мали обвезник, односно пољопривредник који се определио за обавезу плаћања ПДВ, у року из става 1. овог члана.

Надлежни порески орган обвезнику издаје потврду о извршеном евидентирању за ПДВ.

Обвезник је дужан да наведе порески идентификациони број (у даљем тексту: ПИБ) у свим документима у складу са овим законом.

Члан 38а

На захтев обвезника који у претходних 12 месеци није остварио укупан промет већи од 8.000.000 динара, укључујући и обвезника из члана 33. став 5. и члана 34. став 8. овог закона,

за престанак обавезе плаћања ПДВ, надлежни порески орган спроводи поступак и издаје потврду о брисању из евиденције за ПДВ.

Пре брисања из регистра привредних субјеката, односно другог регистра у складу са законом (у даљем тексту: регистар) код органа надлежног за вођење регистра, обвезник ПДВ који престаје да обавља делатност дужан је да, најкасније у року од 15 дана пре подношења захтева за брисање из регистра, надлежном пореском органу поднесе захтев за брисање из евиденције обвезника за ПДВ.

Захтев за брисање из евиденције за ПДВ из ст 1. и 2. овог члана обавезно садржи податак о датуму престанка обављања ПДВ активности.

Надлежни порески орган спроводи поступак и издаје потврду о брисању из евиденције за ПДВ.

Орган надлежан за вођење регистра не може извршити брисање обвезника из регистра без потврде из става 4. овог члана.

Потврда из члана 38. став 3. и става 4. овог члана садржи следеће податке:

- 1) назив, односно име и презиме и адресу обвезника;
- 2) датум издавања потврде о извршеном евидентирању за ПДВ, односно брисању из евиденције за ПДВ;
- 3) ПИБ;
- 4) датум отпочињања ПДВ активности и евидентирања за ПДВ, односно датум брисања из евиденције за ПДВ.

Надлежни порески орган води евиденцију о свим обвезницима ПДВ којима су издате потврде из става 5. овог члана.

Члан 39.

- брисан -

Члан 40.

Обвезник који је поднео захтев за брисање из евиденције за ПДВ дужан је да на дан престанка ПДВ активности:

- 1) изврши попис добара, укључујући опрему, објекте за вршење делатности и улагања у објекте, као и датих аванса, по основу којих је имао право на одбитак претходног пореза у складу са овим законом и да о томе сачини пописну листу;
- 2) изврши исправку одбитка претходног пореза за опрему, објекте и улагања у објекте у складу са овим законом;
- 3) утврди износ претходног пореза за добра, осим добара из тачке 2) овог става, и дате авансе.

Износ исправљеног одбитка претходног пореза и износ претходног пореза из става 1. тач. 2) и 3) овог члана обвезник исказује у пореској пријави као исправку одбитка претходног пореза у складу са овим законом.

Пописну листу из става 1. тачка 1) овог члана обвезник подноси уз пореску пријаву из става 2. овог члана.

Члан 41.

Министар прописује образац евиденционе пријаве и поступак евидентирања и брисања из евиденције обвезника за ПДВ, као и садржину пописне листе из члана 40. став 3. овог закона.

Издавање рачуна

Члан 42.

Обвезник је дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга.

У случају пружања временски ограничених или неограничених услуга чије је трајање дуже од годину дана, обавезно се издаје периодични рачун, с тим што период за који се издаје тај рачун не може бити дужи од годину дана.

Обавеза издавања рачуна из ст. 1. и 2. овог члана постоји и ако обвезник наплати накнаду или део накнаде пре него што је извршен промет добара и услуга (авансно плаћање), с тим што се у коначном рачуну одбијају авансна плаћања у којима је садржан ПДВ.

Рачун нарочито садржи следеће податке:

- 1) назив, адресу и ПИБ обвезника - издаваоца рачуна;
- 2) место и датум издавања и редни број рачуна;
- 3) назив, адресу и ПИБ обвезника - примаоца рачуна;
- 4) врсту и количину испоручених добара или врсту и обим услуга;
- 5) датум промета добара и услуга и висину авансних плаћања;
- 6) износ основице;
- 7) пореску стопу која се примењује;
- 8) износ ПДВ који је обрачунат на основицу;
- 9) напомену о одредби овог закона на основу које није обрачунат ПДВ;
- 10) напомену да се за промет добара и услуга примењује систем наплате.

Обвезник може да изда рачун у папирном, односно у електронском облику ако постоји сагласност примаоца да прихвата рачун у електронском облику, осим у случају обавезе издавања рачуна у електронском облику у складу са законом када сагласност примаоца није потребна.

Рачун у папирном облику издаје се у најмање два примерка, од којих један задржава издавалац рачуна, а остали се дају примаоцу добара и услуга.

Рачун у електронском облику издаје се као електронски документ у складу са законом.

Обвезник ПДВ не издаје рачун за промет добара и услуга за који је решењем утврђена обавеза плаћања ПДВ од стране пореског органа.

Члан 43.

Рачун из члана 42. став 1. овог закона је и документ о обрачуну који издаје обвезник као прималац добара и услуга, којим се обрачунава накнада за промет добара и услуга, ако:

- 1) обвезник - прималац добара и услуга има право да искаже ПДВ у рачуну;

- 2) између обвезника који издаје и обвезника који прима документ о обрачуну постоји сагласност да обрачун промета добара и услуга изврши прималац добара и услуга;
- 3) је документ о обрачуну достављен обвезнику који је испоручио добра или услугу;
- 4) се обвезник који је испоручио добра и услуге писмено сагласио са исказаним ПДВ, осим у случају када тај обвезник није порески дужник за испоручена добра и пружене услуге у складу са овим законом.

Члан 44.

Ако обвезник ПДВ у рачуну искаже већи износ ПДВ од оног који у складу са овим законом дугује, односно износ ПДВ а да за то није имао обавезу у складу са овим законом, дужан је да тако исказани ПДВ плати.

Обвезник ПДВ из става 1. овог члана има право да исправи износ ПДВ ако је издао нови рачун са исправљеним износом ПДВ, односно рачун у којем није исказан ПДВ, односно ако је сторнирао рачун у случају када рачун није требало да буде издат и ако поседује документ примаоца рачуна – обвезника ПДВ или лица које има право на рефакцију ПДВ у складу са овим законом у којем је наведено да ПДВ исказан у рачуну из става 1. овог члана није коришћен као претходни порез, односно да за тај износ ПДВ није поднет захтев за рефакцију ПДВ, у случају када је рачун издат обвезнику ПДВ или лицу које има право на рефакцију ПДВ.

Нови рачун из става 2. овог члана обавезно садржи напомену да се тим рачуном замењује претходно издати рачун.

Лице које искаже ПДВ у рачуну, а није обвезник ПДВ, дужно је да исказани ПДВ плати.

Лице из става 4. овог члана нема право да исправи исказани износ ПДВ.

Члан 45.

Министар ближе уређује у којим случајевима нема обавезе издавања рачуна или могу да се изоставе поједини подаци у рачуну, односно да се предвиде додатна поједностављења у вези са издавањем рачуна.

Обавеза вођења евиденције

Члан 46.

Обвезник је дужан да, ради правилног обрачунавања и плаћања ПДВ, води евиденцију која обезбеђује вршење контроле, као и да за сваки порески период сачини преглед обрачуна ПДВ.

Министар ближе уређује облик, садржину и начин вођења евиденције, као и облик и садржину прегледа обрачуна ПДВ.

Члан 47.

Обвезник је дужан да чува евиденцију из члана 46. овог закона и документацију на основу које води ову евиденцију до истека рока застарелости за утврђивање и наплату ПДВ, односно најмање десет година по истеку календарске године од момента прве употребе објеката и завршетка улагања у објекте из члана 32. овог закона.

Порески период, подношење пореске пријаве, обрачун и плаћање ПДВ

Члан 48.

Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ је календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а овог закона.

Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ је календарско тромесечје за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет мањи од 50.000.000 динара, осим за обвезника из члана 36а овог закона.

За обвезника из става 1. овог члана који оствари укупан промет у претходних 12 месеци мањи од 50.000.000 динара, порески период је календарско тромесечје почев од месеца по истеку календарског тромесечја.

За обвезника из става 2. овог члана који у календарском тромесечју оствари укупан промет у претходних 12 месеци већи од 50.000.000 динара, порески период је календарски месец почев од месеца по истеку календарског тромесечја.

Обвезник из става 2. овог члана, може да поднесе надлежном пореском органу захтев за промену пореског периода у календарски месец, најкасније до 15. јануара текуће календарске године.

Одобрени порески период из става 5. овог члана траје најмање 12 месеци.

За обвезнике који први пут започну ПДВ активност у текућој календарској години, независно од дана регистрације за обављање делатности када је реч о обвезнику који се региструје за обављање делатности, за текућу и наредну календарску годину порески период је календарски месец.

За пореског дужника који није обвезник ПДВ, порески период је календарски месец.

Члан 49.

Обвезник је дужан да обрачунава ПДВ за одговарајући порески период на основу промета добара и услуга у том периоду, ако је за њих, у складу са овим законом настала пореска обавеза, а обвезник је истовремено и порески дужник.

При обрачуну ПДВ узимају се у обзир и исправке из члана 21. и члана 44. став 2. овог закона.

ПДВ обрачунат у складу са ст. 1. и 2. овог члана умањује се за износ претходног пореза у складу са чл. 28, 30, 34. и 36а овог закона.

Код обрачуна износа претходног пореза из става 3. овог члана узимају се у обзир и исправке из чл. 31, 31а, 32, 32а, 32б и 40. овог закона.

ПДВ код увоза одбија се од ПДВ у пореском периоду у којем је плаћен.

Порески дужник који није обвезник ПДВ дужан је да за промет добара и услуга обрачуна ПДВ за порески период у којем је настала пореска обавеза у складу са овим законом.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, у случају превоза путника аутобусима, који врше страни обвезници ако се прелази државна граница, надлежни царински орган обрачунава ПДВ за сваки превоз (у даљем тексту: појединачно опорезивање превоза), под условом узајамности.

Члан 50.

Обвезник подноси пореску пријаву надлежном пореском органу на прописаном обрасцу, у року од 15 дана по истеку пореског периода.

Обвезник подноси пореску пријаву независно од тога да ли у пореском периоду има обавезу плаћања ПДВ.

Пореску пријаву дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза.

Изузетно од става 1. овог члана, обвезник ПДВ који се брише из евиденције за ПДВ подноси пореску пријаву надлежном пореском органу на дан подношења захтева за брисање.

Пореска пријава из става 4. овог члана подноси се за период од дана почетка пореског периода у којем је поднет захтев за брисање до дана престанка обављања ПДВ активности.

Члан 50а

Уз пореску пријаву обвезник је дужан да поднесе и преглед обрачуна ПДВ.

Ако обвезник уз пореску пријаву не поднесе и преглед обрачуна ПДВ сматра се да пореска пријава није поднета.

Члан 51.

Обвезник је дужан да за сваки порески период плати ПДВ који је једнак позитивној разлици између укупног износа пореске обавезе и износа преходног пореза, у року за подношење пореске пријаве.

Изузетно од става 1. овог члана, ПДВ се плаћа:

1) у року од 15 дана од дана подношења пореске пријаве за обвезника ПДВ из члана 38а став 1. овог закона;

2) до дана подношења захтева за брисање из регистра за обвезника из члана 38а став 2. овог закона.

Порески дужници који нису обвезници ПДВ дужни су да плате ПДВ у року за подношење пореске пријаве.

Члан 51а

Обвезник је дужан да у електронском облику обавести порески орган о изменама података из евиденционе пријаве који су од значаја за обрачунавање и плаћање ПДВ, најкасније у року од пет дана од дана настанка измене.

Обвезник је дужан да уз пореску пријаву за последњи порески период календарске године, односно последњи порески период достави пореском органу у електронском облику обавештење о:

1) лицу које није евидентирано за обавезу плаћања ПДВ у складу са овим законом, а које му је од 1. јануара до истека последњег пореског периода календарске године, односно последњег пореског периода у Републици извршило промет секундарних сировина и услуга које су непосредно повезане са тим добрима, као и износу тог промета;

2) пољопривреднику који није евидентиран за обавезу плаћања ПДВ у складу са овим законом, а који му је од 1. јануара до истека последњег пореског периода календарске године,

односно последњег пореског периода извршио промет пољопривредних и шумских производа и пољопривредних услуга, као и износу тог промета.

Обавештење из става 2. овог члана садржи најмање податке о називу, односно имену и презимену, као и адреси и ПИБ-у лица из става 2. тачка 1), односно пољопривредника из става 2. тачка 2) овог члана, као и о износу извршеног промета, без припадајућих обавеза.

Х. ПОВРАЋАЈ, РЕФАКЦИЈА И РЕФУНДАЦИЈА ПОРЕЗА

Повраћај пореза

Члан 52.

Ако је износ претходног пореза већи од износа пореске обавезе, обвезник има право на повраћај разлике.

Ако се обвезник не определи за повраћај из става 1. овог члана, разлика се признаје као порески кредит.

Порески обвезник може да тражи повраћај неискоришћеног износа пореског кредита из става 2. овог члана подношењем захтева, најраније истеком рока за подношење пореске пријаве за текући порески период.

Повраћај из ст. 1. и 3. овог члана врши се најкасније у року од 45 дана, односно у року од 15 дана за обвезнике који претежно врше промет добара у иностранство, по истеку рока за предају пореске пријаве, ако је пореска пријава благовремено поднета, у року од 45 дана, односно у року од 15 дана за обвезнике који претежно врше промет добара у иностранство од дана подношења пореске пријаве која није благовремено поднета, односно од дана подношења захтева из става 3. овог члана.

Влада Републике Србије прописује критеријуме на основу којих се утврђује шта се, у смислу овог закона, сматра претежним прометом добара у иностранство.

Министар ближе уређује поступак остваривања права на повраћај ПДВ, као и поступак и услове за повраћај ПДВ уместо пореског кредита.

Рефакција ПДВ страном обвезнику

Члан 53.

Рефакција ПДВ извршиће се страном обвезнику, на његов захтев, за промет покретних добара и пружене услуге у Републици, под условима да:

1) је ПДВ за промет добара и услуга исказан у рачуну, у складу са овим законом, и да је рачун плаћен;

2) је износ ПДВ за који подноси захтев за рефакцију ПДВ већи од 200 ЕУР у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије;

3) су испуњени услови под којима би обвезник ПДВ могао остварити право на одбитак претходног пореза за та добра и услуге у складу са овим законом;

4) не врши промет добара и услуга у Републици, осим промета:

(1) услуга превоза добара које су у складу са чланом 24. став 1. тач. 1), 5) и 8) овог закона ослобођене пореза;

(2) услуга превоза путника који у складу са чланом 49. став 7. овог закона подлеже

појединачном опорезивању превоза;

(3) добара и услуга за који обавезу обрачунавања ПДВ има обвезник ПДВ – прималац добара или услуга.

Рефакција ПДВ у случајевима из става 1. овог члана врши се под условом узајамности.

Хуманитарне организације

Члан 54.

Право на рефакцију ПДВ, на основу поднетог захтева, имају организације регистроване за хуманитарну делатност, за добра која им се испоручују у Републици, под условом да:

- 1) је промет добара опорезив;
- 2) је ПДВ за испоручена добра исказан у рачуну, у складу са чланом 42. овог закона, као и да је рачун плаћен;
- 3) су набављена добра отпремљена у иностранство, где се користе у хуманитарне, добротворне или образовне сврхе.

Традиционалне цркве и верске заједнице

Члан 55.

Право на рефакцију ПДВ, на основу поднетог захтева, имају традиционалне цркве и верске заједнице – Српска православна црква, Исламска заједница, Католичка црква, Словачка Евангеличка црква а.в, Јеврејска заједница, Реформаторска хришћанска црква и Евангелистичка хришћанска црква а.в. (у даљем тексту: традиционалне цркве и верске заједнице), за добра која им се испоручују у Републици или која увозе, као и за услуге које им се пружају, а који су непосредно повезани са верском делатношћу, под условом да је:

- 1) промет добара и услуга, односно увоз добара опорезив;
- 2) ПДВ за испоручена добра, односно пружене услуге исказан у рачуну, у складу са чланом 42. овог закона, као и да је рачун плаћен од стране лица које има право на рефакцију ПДВ у складу са овим чланом, односно да је ПДВ који се дугује по основу увоза добара претходно плаћен.

Рефакција ПДВ дипломатским и конзуларним представништвима и међународним организацијама

Члан 55а

Ако се дипломатско, односно конзуларно представништво или међународна организација, односно лице из члана 24. став 1. тачка 1б) овог закона не определи да изврши набавку или увоз добара, односно прими услуге, намењене њиховим службеним, односно личним потребама, уз пореско ослобођење, има право на рефакцију ПДВ.

Право на рефакцију ПДВ, на основу поднетог захтева, а под условима који су овим законом прописани за остваривање пореског ослобођења, лица из става 1. овог члана могу да остваре ако:

- 1) су испоруке или увоз добара, односно пружене услуге опорезиве ПДВ;
- 2) је ПДВ за промет добара и услуга исказан у рачуну, у складу са овим законом, и ако је рачун плаћен, односно ако је ПДВ који се дугује по основу увоза добара плаћен;
- 3) је укупна вредност добара или услуга, исказана у рачуну, односно вредност добара исказана у царинском документу, већа од 50 EUR, без ПДВ, осим за набавку горива за моторна возила.

- назив брисан -

Члан 56.

- брисан -

Рефундација ПДВ купцу првог стана

Члан 56а

Право на рефундацију ПДВ за куповину првог стана, на основу поднетог захтева, има физичко лице - пунолетни држављанин Републике, са пребивалиштем на територији Републике, који купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана).

Купац првог стана може да оствари рефундацију ПДВ из става 1. овог члана, под следећим условима:

- 1) да од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче први стан није имао у својини, заједничкој својини, односно сусвојини стан на територији Републике;
- 2) да је уговорена цена стана са ПДВ у потпуности исплаћена продавцу уплатом на текући рачун продавца, односно на одговарајуће рачуне у складу са законом у случају продаје стана као хипотековане непокретности, односно у извршном поступку када се уплата цене стана са ПДВ врши уплатом на одговарајуће рачуне у складу са законом.

Изузетно од става 2. тачка 2) овог члана, код куповине стана под непрофитним условима од јединице локалне самоуправе или непрофитне стамбене организације основане од стране јединице локалне самоуправе за реализацију активности уређених прописима из области социјалног становања, рефундација ПДВ из става 1. овог члана може да се оствари под условом да је на име уговорене цене стана са ПДВ исплаћен износ који није мањи од износа ПДВ обрачунатог за први пренос права располагања на стану, на текући рачун продавца.

Право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана може се остварити за стан чија површина за купца првог стана износи до 40 m², а за чланове његовог породичног домаћинства до 15 m² по сваком члану који није имао у својини, заједничкој својини, односно сусвојини стан на територији Републике у периоду из става 2. тачка 1) овог члана, а за власнички удео на стану до површине сразмерне власничком уделу у односу на површину до 40 m², односно до 15 m².

Ако купац првог стана купује стан површине која је већа од површине за коју у складу са ставом 4. овог члана има право на рефундацију ПДВ, право на рефундацију ПДВ може да оствари до износа који одговара површини стана из става 4. овог члана.

Породичним домаћинством купца првог стана, у смислу става 4. овог члана, сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његовог супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана.

Право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана нема:

- 1) купац стана који је остварио рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана;
- 2) члан породичног домаћинства купца првог стана за којег је купац првог стана остварио рефундацију ПДВ, у случају када тај члан породичног домаћинства купује стан;
- 3) купац стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину;
- 4) члан породичног домаћинства купца стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину, а за кога је остварено то пореско ослобођење.

Надлежни порески орган, по спроведеном поступку контроле испуњености услова за остваривање права на рефундацију ПДВ који морају да буду испуњени на дан овере уговора о купопродаји стана, осим услова из става 2. тачка 2), односно става 3. овог члана који мора да буде испуњен на дан подношења захтева за рефундацију ПДВ, доноси решење о рефундацији ПДВ купцу првог стана.

Надлежни порески орган води евиденцију о купцима првог стана и члановима породичних домаћинстава купаца првог стана за које су купци првог стана остварили рефундацију ПДВ, као и о износу остварене рефундације ПДВ.

- назив брисан -

Члан 56б

- брисан -

Члан 57.

Начин и поступак рефакције и рефундације пореза из чл. 53-56а овог закона, као и шта се сматра добрима и услугама непосредно повезаним са верском делатношћу у смислу члана 55. овог закона ближе уређује министар.

XI. ПОСЕБНИ ПРОПИСИ ЗА УВОЗ ДОБАРА

Члан 58.

На ПДВ при увозу добара примењују се царински прописи, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 59.

За обрачун и наплату ПДВ при увозу добара надлежан је царински орган који спроводи царински поступак, ако овим законом није друкчије одређено.

XII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 60.

- престао да важи -

Члан 60а

- престао да важи -

XIII. ПРЕЛАЗНИ РЕЖИМ

Члан 61.

Влада Републике Србије уредиће извршавање овог закона на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244.

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 62.

Одредбе овог закона примењују се на сав промет добара и услуга и увоз добара, који се врше од 1. јануара 2005. године.

Ако је обвезник за издате рачуне или примљене авансе закључно са 31. децембром 2004. године, платио порез на промет, а промет добара, односно услуга је настао од 1. јануара 2005. године, може да умањи пореску обавезу по основу пореза на додату вредност за испоручена добра и услуге у пореском периоду, за износ плаћеног пореза на промет.

Ако се добра или услуге испоручују у деловима у смислу члана 14. став 4. и члана 15. став 3. овог закона, одредбе овог закона примењују се на онај део промета добара и услуга извршен од 1. јануара 2005. године, а одредбе закона којим се уређује порез на промет на део који је извршен закључно са 31. децембром 2004. године.

Порески обвезник је дужан да сачини списак издатих рачуна и примљених аванса из става 2. овог члана и списак достави надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара 2005. године.

Члан 63.

Лице које је у 12 месеци који претходе дану подношења евиденционе пријаве из члана 37. тачка 1) овог закона остварило или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет производа и услуга већи од 2.000.000 динара, обавезно је да надлежном пореском органу поднесе евиденциону пријаву за ПДВ најкасније до 30. септембра 2004. године.

Лице које је у 12 месеци који претходе дану подношења евиденционе пријаве из става 1. овог члана остварило или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет производа и услуга већи од 1.000.000 динара, може надлежном пореском органу да поднесе евиденциону пријаву најкасније до 30. септембра 2004. године.

Члан 64.

Лица која су обвезници ПДВ у складу са овим законом, дужна су да на дан 31. децембра 2004. године изврше попис затечених залиха дуванских прерађевина, алкохолних пића, кафе, моторног бензина, дизел горива и лож-уља, намењених даљем промету и утврде износ пореза на промет производа садржаног у тим залихама који је обрачунат при набавци, а који је плаћен преко куповне цене или при увозу.

Утврђени износ пореза из става 1. овог члана, обвезник може да користи као претходни порез, у складу са одредбама овог закона, ако те производе користи за вршење промета добара и услуга, а има право на одбитак претходног пореза.

Одбитак претходног пореза из става 2. овог члана може се остварити у износу који одговара сразмерно извршеном промету добара и услуга у наредним пореским периодима.

Обвезник нема право на повраћај утврђеног износа пореза на промет из става 1. овог члана.

Пописне листе из става 1. овог члана, као и списак добављача, односно увозних царинских декларација за производе из става 1. овог члана, обвезник је дужан да достави надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара 2005. године.

Министар ближе уређује начин остваривања права на одбитак пореза на промет као претходног пореза.

Члан 65.

Лица која су обвезници ПДВ у складу са овим законом дужна су да на дан 31. децембра 2004. године изврше попис новоизграђених грађевинских објеката и грађевинских објеката чија је изградња у току.

Новоизграђени грађевински објекти који до 31. децембра 2004. године нису испоручени или нису плаћени, опорезују се у складу са законом којим се уређују порези на имовину.

За грађевински објекат чија је изградња у току, а који се испоручује од 1. јануара 2005. године, утврђује се вредност на дан 31. децембра 2004. године и опорезује се у складу са законом којим се уређују порези на имовину.

Вредност објекта из става 3. овог члана настала од 1. јануара 2005. године, опорезује се у складу са овим законом.

Пописне листе из става 1. овог члана обвезник је дужан да достави надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара 2005. године.

Члан 66.

На обавезе обрачунавања и плаћања пореза на промет производа и услуга настале до 31. децембра 2004. године примењује се Закон о порезу на промет ("Службени гласник РС", бр. 22/01, 73/01, 80/02 и 70/03).

Члан 67.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о порезу на додату вредност ("Службени лист СРЈ", бр. 74/99, 4/00, 9/00, 69/00 и 70/01).

1. јануара 2005. године престаје да важи Закон о порезу на промет ("Службени гласник РС", бр. 22/01, 73/01, 80/02 и 70/03) и прописи донети на основу тог закона, с тим што ће се Уредба о начину евидентирања промета преко регистар каса са фискалном меморијом и о динамици увођења тих каса ("Службени гласник РС", бр. 5/03, 39/03, 72/03, 2/04 и 31/04) и прописи донети на основу те уредбе примењивати до почетка примене закона којим ће се уредити увођење и евидентирање промета преко фискалних каса.

Члан 68.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењиваће се од 1. јануара 2005. године, осим одредаба члана 37. тачка 1), члана 63. и одредаба овог закона које садрже овлашћења за доношење подзаконских аката, које ће се примењивати од дана ступања на снагу овог закона.

У РЕДАКЦИЈСКОМ ПРЕЧИШЋЕНОМ ТЕКСТУ НЕ НАЛАЗЕ СЕ:

Чл. 11. Закона - 72/2019-186:

"Члан 11.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењиваће се од 1. јануара 2020. године, осим одредаба чл. 7. и 8. и одредаба које садрже овлашћења за доношење подзаконских аката које ће се примењивати од дана ступања на снагу овог закона."

Чл. 9-15. Закона - 113/2017-181:

"Члан 9.

Ако је за промет добара и услуга из члана 1. овог закона, који се врши од дана ступања на снагу овог закона, наплаћена, односно плаћена накнада или део накнаде пре дана ступања на снагу овог закона, тај промет сматра се извршеним у складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15 и 108/16).

Члан 10.

Обвезник ПДВ који има право да се определи за обрачунавање ПДВ на промет инвестиционог злата у смислу члана 6. овог закона и који се определи да ће од 1. априла 2018. године наставити са обрачунавањем ПДВ за тај промет, дужан је да надлежном пореском органу, закључно са 31. мартom 2018. године, достави обавештење о опредељењу за обрачунавање ПДВ на промет инвестиционог злата.

Ако обвезник ПДВ из става 1. овог члана не достави надлежном пореском органу обавештење о опредељењу за обрачунавање ПДВ на промет инвестиционог злата закључно са 31. мартom 2018. године, на промет инвестиционог злата тог обвезника ПДВ примењује се посебан поступак опорезивања уређен чланом 6. овог закона.

Члан 11.

Купац стана који је до дана ступања на снагу овог закона купио стан као хипотековану непокретност, односно у извршном поступку и уговорену цену стана са ПДВ у потпуности исплатио продавцу уплатом на одговарајуће рачуне у складу са законом, а који на основу поднетог захтева није остварио рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана у складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15 и 108/16), има право да надлежном пореском органу поднесе нови захтев за рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана.”

Члан 12.

У Закону о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 83/15 и 108/16), у члану 38. речи: „1. јануара 2018. године” замењују се речима: „1. јула 2018. године”.

Члан 13.

Одредбе члана 6. овог закона примењиваће се од 1. априла 2018. године, осим одредбе која садржи овлашћење за доношење подзаконског акта, која ће се примењивати од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 14.

Одредбе чл. 2. и 7. овог закона примењиваће се од 1. јануара 2019. године, осим одредбе члана 2. овог закона која садржи овлашћење за доношење подзаконског акта, која ће се примењивати од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 15.

Овај закон ступа на снагу 1. јануара 2018. године.

У РЕДАКЦИЈСКОМ ПРЕЧИШЋЕНОМ ТЕКСТУ НЕ НАЛАЗИ СЕ:

Чл. 18. Одлуке - 153/2020-40:

"Ако је за промет добара и услуга, који се врши од дана почетка примене овог закона, наплаћена, односно плаћена накнада или део накнаде пре дана почетка примене овог закона, на тај промет примењује се Закон о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19)."